

Brieven aan een Paralleluniversum

Aan de
ARGE van stad O – de directeur
De heer Valentijn Graumann
Stad O

Afzender:
Maximiliane Wonder-Licht
Is'was-im-Busch-Straße 13
Stad O

Noot van de vertaler

“Is'was-im-Busch-Straße” betekent ongeveer: “Wat is er loos op Heesterstraat 13”?

“Is'was” verwijst naar het gevleugelde woord uit de speelfilm *Is' was, Doc?* De van oorsprong Engelstalige film kwam in 1972 uit onder de titel *What's Up, Doc?* Zie

https://de.wikipedia.org/wiki/Is%E2%80%99_was,_Doc%3F of

https://de.wikipedia.org/wiki/What%E2%80%99s_Up,_Doc%3F

Schrijfster: Petra Keup

Vertaling: Florie Barnhoorn

*Als managers van seksreizen wetten maken ... dan zijn we
toch een verzorgingsstaat?*

Petra Keup

Brieven aan een Paralleluniversum

Een prikkelende roman in brieven

Editie Winterwork

Vertaling: Florie Barnhoorn

Bibliografische informatie van de Duitse Nationale Bibliotheek

De Duitse Nationale Bibliotheek registreert deze publicatie in de Duitse Nationale Bibliografie. Gedetailleerde bibliografische informatie over <http://www.dnb.de> is op internet beschikbaar.

Reproductie of duplicatie is alleen mogelijk na toestemming van de auteur. Het gebruik of verspreiding door onbevoegde derden in alle gedrukte, audiovisuele en akoestische media is verboden. De tekst- en beeldrechten zijn in bezit van de auteur. Publicatie is alleen mogelijk na haar goedkeuring.

Petra Keup

Briefe an ein Paralleluniversum

(C) 2011 Editie Winterwork

Alle rechten voorbehouden.

Omslag en layout: Petra Keup

Redacteur: Michael Zuch

Drukken en binden: Winterwork Borsdorf

www.winterwork.de

ISBN: 978-3-86468-065-6

Briefe an ein Paralleluniversum is – met een nieuwe omslag –

in december 2016 ook als e-boek verschenen. Het is [hier](#) te bestellen. De helft van de door Amazon ontvangen betalingen zal worden gedoneerd aan een groep die zich inzet voor de spoedige beëindiging van dat wat beschreven wordt in het boek.

In 2017 uit het Duits vertaald als *Brieven aan een Paralleluniversum* door [Florie Barnhoorn](#). De noten zijn van de hand van de vertaalster. Zij kunnen de schrijfster van *Briefe an ein Paralleluniversum* dus niet aangerekend worden.

Opgedragen aan

Kristin - Juliane

"Creativiteit en kunst zijn iedere situatie meester."

Aan de politici van deze federatie, de deelstaten,
steden en gemeenten:

*"Houdt eindelijk op jezelf tot nar te maken
door het vertellen van leugenachtige verhalen.*

*Vervang onze grondwet niet steeds
door de wetten, die gelden op de markten
van jullie immorele wereldeconomie.*

Gooi eindelijk al die lobbyisten er uit.

*Anders zullen
woedende burgers jullie te grazen nemen!"*

Aan de medewerkers van de instanties die aanvragen voor een
werkloosheidsuitkering behandelen, en de mensen die deze aanvragen
moeten indienen:

*"Doe iets, wordt creatief en laat je angst los,
vecht niet tegen elkaar, maar verbindt je met elkaar.*

Jullie hebben meer macht dan je denkt.

Tenslotte zijn jullie met vele miljoenen."

Inleiding

Stad O is een ruimte, een vlak waar ik mijn beelden op projecteer. Het kan de naam zijn van iedere stad waar je je moet inschrijven. De feiten zijn overal hetzelfde, want in alle Diensten die aanvragen voor werkloosheidsuitkeringen behandelen, waait immers dezelfde naargeestige wind - Hartz IV.

Gelijkenissen met de situatie in een bepaalde stad berusten dan ook op louter toeval en zijn onbedoeld.

Tegen de medewerkers die bij deze instanties werken, zeg ik: "Met veel van jullie gaat het niet beter dan met de mensen, die aan de andere kant van jullie bureau staan." Dit gezegd hebbende, voeg ik er aan toe: niemand van jullie hoeft zich aangesproken te voelen, het is uitsluitend die kille wind, de geest van Hartz IV - waarvan jullie denken dat je hem dienen moet – die schuld draagt.

De aanvragers zullen zichzelf en de situatie waarin ze zich bevinden herkennen in de brieven – en zullen zich er vrolijk om maken. Maar geen van hen zal daarbij vergeten:

Vaak is juist dat, wat met een glimlach gepresenteerd wordt, bittere ernst!

“O” - staat voor origineel

In elke stad zijn originelen te vinden. De één hangt in het museum, de andere hangt rond op straat en de derde heeft zich verschanst achter een bureau.

Ons origineel in het museum schilderde briljante schilderijen, dronk veel en gedroeg zich in de omgang met mensen buitengewoon origineel. Hij was gewoon altijd zichzelf, zoals alle kunstenaars. “Ecce homo – kijk, hoe meer expressie, des te kleurrijker het leven” is één van zijn betoverende schilderijen. Deze zoon van onze stad had waarachtig geen angst, om zich op elk gewenst moment hartstochtelijk te uiten. Video's van zijn leven getuigen daarvan.

Ecce Homo is een schilderij van de Nederlandse schilder Jheronimus Bosch in het Städel in Frankfurt am Main. Bron: nl.wikipedia.org

Het origineel van de straat heeft ook geen moeite om zich expressief te uiten. Hij is ook niet bang om zijn stem te verheffen. Hij zingt, speelt gitaar, klapt in zijn handen, tot je oren ervan tuiten. Sommige voorbijgangers horen hem graag, anderen gooien geld in de pot, alleen maar om hem te laten ophouden. Vandaag de dag gaan de zaken op straat steeds slechter. De concurrentie - vooral uit Rusland - is groot, het geld van de passanten schaars en dus moet hij soms ook op bezoek bij het origineel van de Dienst.

Dit origineel – een directeur - heeft het gepresteerd om louter jonge mensen om zich heen te verzamelen, die met cijfers kunnen goochelen. Zij verstaan de kunst om echte en fictieve getallen zo te mengen, dat je ze op bruinrijs papier kan afdrukken.

Daarbij pakken ze de mensen van deze stad zorgvuldig hun vrijheid af. Het origineel, hij, de directeur, is een ware kunstenaar met projecten. Hij maakt zijn kunstwerken van getallen, de vrijheid van mensen en de meest verbazingwekkende neologismen. Zijn werkzaamheden voert hij uit bij een dienst, die hij met ARGE aanduidt.

ARGE staat voor Arbeitsagentur; het arbeidsbureau in Duitsland, een organisatie die ongeveer dezelfde taken uitvoert als de Diensten voor Werk en Inkomen van gemeenten en het UWV in Nederland. Ze wordt tegenwoordig ook Jobcenter genoemd. Deze dienst voert de wetgeving rond Hartz IV uit (enigszins vergelijkbaar met de Participatiewet in Nederland). In de Nederlandse vertaling wordt naar deze instantie verwezen als 'ARGE', 'ARGE-dienst', 'Dienst' of 'Jobcenter', een enkele keer ook als 'arbeidsgemeenschap'.

Het bijvoeglijk naamwoord 'arg' betekent volgens het woordenboek Duits-Nederlands (Het Spectrum, 2014) *erg, slecht*. Volgens Mijnwoordenboek.nl betekent het Duitse 'arg': *erg; slecht; gemeen; vals* (bijv. naamw.); *kwaadwillig* (bijv. naamw.); *met slechte intentie; verschrikkelijk; vreselijk* (bijv. naamw.); *ontzettend; schrikbarend; schrikwekkend* (bijv. naamw.); *schrikaanjagend; schromelijk* (bijv. naamw.).

De mensen die hem hun vrijheid verkopen, noemt hij klanten, maar ook hulpbehoeftigen. Hij verzint woorden, zoals een ontwerper jurken ontwerpt. De afdeling klantenreacties is het nieuwste succesnummer van zijn vindingrijkheid. En als hij vrij is, is hij eigenlijk heel anders.

Het origineel uit het museum zou hem zeker als gespleten persoonlijkheid geportretteerd hebben. Waarna het origineel van de Dienst hem zeker voor gek verklaard zou hebben. Zodoende kunnen de originelen in onze stad verdeeld worden in òf gek òf schizofreen.

Je kunt dus ook begrijpen dat de theaterdirecteur, toen hij zijn werk in deze stad begon, eerst eens "O!" riep.

O is een ruimte, O geeft richting, O stelt het scherp, zet het centraal, iets dergelijks moet de intendant gedacht hebben, toen hij zei: "O ja, hier wil ik nu leven en werken".

"O" zal het publiek uit oprechte verbazing over zijn theater roepen.

"O, wat grandioos" zal door het applaus van de toeschouwers galmen.

Zo verspreidt de "O" zich over onze hele stad, al op de bordjes bij de stadsgrenzen staat hij aangeplakt. Iedereen die onze stad in wil, weet dus

ook al wat hem hier te wachten staat, omdat een schrandere reclame-ontwerper de O's nog eens extra versierd heeft met kleine bloemen.

Maar er is een straat in de stad, waar "O" zich heeft opgehoopt. Zoveel "O" was er samengebald, dat zijn toon veranderd was. Het was weliswaar nog steeds een "O", maar het klonk plotseling gekweld, dof, ontgoocheld. Het was een beklemmend "Oh wee" geworden, een opstandig "Oh my God" en dwaalde als een vertwijfeld "Oh nee" door de gangen, klom trap op, trap af en draaide rond in cirkeltjes.

Voor alle originelen en namaak, voor alle gekken en schizofrenen, die hier deze 'O's slaken, zelfs voor heel gewone mensen, zijn de volgende brieven geschreven. De auteur probeert ondertussen een plaats tussen alle originelen van de stad O te verwerven.

Betreft: "O"

- die doen niets, die willen alleen spelen

Zeer geachte heer Graumann,

Het bijvoeglijk naamwoord 'grau' betekent volgens het woordenboek Duits-Nederlands (Het Spectrum, 2014) *grijs, grijs, troosteloos; grau meliert grijzend; peper- en zoutkleurig.*

Ik heb bij uw ARGE-dienst, ook wel Jobcenter genoemd, een aanvraag moeten indienen. Uw medewerkers noemen me weliswaar "klant", maar behandelen me als een kind dat om een gunst vraagt. Ze staan op betutteling en dwingen me het oude kinderspel "Stille Post" op. Zij mogen het anders zien, het is immers hun dagelijks brood en dan wen je vroeger of later overal aan en vind je alles normaal. Maar wat mij betreft, is het nog steeds allemaal verachtelijke psychologische terreur, pesterij en spionage. Daarom wil ik mij graag een keer officieel beklagen over de rampzalige toestanden die onder uw bewind plaatsvinden.

Ik zal de gang van zaken voor u uit de doeken doen: Ik bespreek mijn aanvraag en alle bijzonderheden, die er eenvoudig niet in passen, met de medewerkster, die de aanvraag aanneemt. Die draagt alle papieren over aan de medewerkster, die de aanvraag voorbereidt en fluistert haar in wat ik haar verteld heb. De medewerkster, die de aanvraag voorbereidt, geeft de papieren door aan de medewerkster, die de aanvraag verwerkt en fluistert deze in, wat zij begrepen heeft, van dat wat de medewerkster, die de aanvraag in ontvangst neemt haar toefluisterde, van dat wat zij begrepen heeft, van wat ik heb gezegd. Tot slot moet dan de medewerkster, die de bezwaarschriften afhandelt de influisteringen terugvertalen en dat komt gegarandeerd niet meer overeen met wat ik gezegd heb.

“Stille Post” is een oud kinderspelletje. In een kring wordt fluisterend een boodschap doorgegeven. Het eindresultaat heeft weinig te maken met het oorspronkelijke bericht wat voor veel gelach zorgt.

Ik neem aan dat u, als directeur van een dergelijke dienst, waarschijnlijk eerder schaak zou spelen dan zo'n dom spel als "Stille Post", nu ja, misschien een enkele keer als u dronken zou zijn. Ik schaak echter nooit, maar als ik iets zou moeten spelen, dan zou dat het uit China komende Go zijn, een spel, waarbij zelfs de computer bakzeil haalt. U zult dus begrijpen dat tussen mij en uw medewerkers werelden op elkaar botsen.

Go is een van origine Oost-Aziatisch bordspel voor twee spelers. Het wordt door miljoenen beoefenaars gespeeld in het land van oorsprong, China, en de buurlanden Korea en Japan en daarbuiten. Meer informatie is [hier](#) te vinden.

Toch zou ik bij deze kinderachtigheden best nog clement kunnen zijn, als dit spel geen desastreuze invloed op mijn gezinsleven zou hebben en de lieve vrede in de familie niet aanzienlijk zou verstoren.

Natuurlijk weet u ook, misschien wel uit eigen ervaring, dat de huidige familieverhoudingen heel gevoelig liggen en dat het oude schema van "vader, moeder, kind," alleen nog in de hoofden van naïeve, de realiteit ontkennende mensen bestaat. Daarom passen gezinnen ook gewoon niet meer in uw aanvraagformulieren, die blijkbaar door zulke wereldvreemde mensen zijn opgesteld.

Ik wil u eens zo aan mijn familie voorstellen: "Mijn dochter gaat op vakantie naar Griekenland met haar zus, de moeder van haar zus en de echtgenoot van de moeder. De vader van mijn dochter brengt de vakantie met zijn vrouw door aan de Oostzee. Mijn geliefde bezoekt zijn zoon in Luxemburg, die daar bij Deutsche Bank werkt, terwijl ik voor mijn broodnodige rust naar een eiland ga en wel helemaal alleen.

Geloof me, ik heb er alleszins begrip voor als u deze paragraaf nog een paar keer moet lezen om hem te begrijpen. Ik kan u de situatie ook zo uitleggen: We hebben het oorspronkelijke kerngezin, het gezin van de halfzus van mijn dochter, het gezin van de vader, de familie van de geliefde en nu bloeit er ook nog een ARGE-tak op.

Als uw medewerkers domweg onafgesproken de een of andere brief naar onze familie sturen, om gegevens te verzamelen en aanvragen te

controleren, zou dat tot een domino-effect kunnen leiden. En domino is nu helemaal mijn spel niet. Als eerste moeder in deze kleine, succesvolle familiegroep moet ik dan namelijk al die omgevallen stenen weer rechtop zetten en de aangerichte ravage opruimen.

Temeer doordat uw medewerkers door alle overdreven aandacht de verdenking op zich laden, dat zij wat betreft wantrouwen en gegevensverzamelwoede, bepaalde autoriteiten in de DDR-tijd nog de loef afsteken. Destijds probeerde men met alle denkbare middelen klassenvijanden op te sporen, tegenwoordig zijn het de "sociale parasieten". Nou, als je deze woorden één keer op je tong proeft, klinkt "sociale parasieten" nog veel walgelijker dan klassenvijand. Nu heb ik met beide niets te maken, omdat ik ten eerste moeder ben in een avontuurlijk familiebedrijf en ten tweede kunstenaar, wat ook niet echt tot de meest saaie beroepen behoort. Ik heb daarom altijd genoeg te doen, wordt voor mijn werk betaald, maar ontvang helaas onvoldoende loon. Uw geld heb ik dus echt nodig, hoewel het beslist veel extra werk met zich meebrengt.

De klassenvijanden van de DDR waren jaren later de enige echte democraten van de DDR. Hoe zullen de "sociale parasieten" van nu over enkele jaren beoordeeld worden?

Meer informatie over klassenvijanden van de DDR, zie onder andere [hier](#) en [hier](#).

Misschien gaat het inderdaad zoals in het boek "*Frederick*" van Leo Lionni. De muis Frederik laat de andere muizen voor hem zwoegen en zelf komt hij niet van zijn plaats. Ondertussen verzamelt hij onzichtbaar voor de werkmuizen woorden en kleuren van de zomer. Frederik weerstreeft het ongenoegen van zijn muizenfamilie en heel veel later, in hartje winter, is het Frederik, die in de donkere dagen licht brengt in het muizenhol, ze versiert met kleuren en hen allemaal verwarmd met zijn verhalen.

"*Frederick*" van Leo Lionni. De muis Frederik laat zijn familie zien dat er meer in het leven is dan zorgen voor basisbehoeften als voedsel, water en onderdak. [Hier](#) een recensie van het boek.

Ik ga ervan uit dat we de komende tijd vaker samen plezier zullen hebben en
verblijf met vriendelijke groeten,

Maximiliane Wonder-Licht

Betreft: "O, jee"

– mijn excuses!

Geachte heer Graumann,

Ik moet mij verontschuldigen.

Het was niet eerlijk van mij om in mijn laatste brief zo uitvoerig over uw medewerkers te klagen. Niet incompetentie en onvermogen in de omgang met mensen, ook niet beroepsmatige paranoia voor "sociale parasieten" zijn het probleem, maar een interne dienstinstructie die uw medewerkers opdraagt, het de aanvragers zo moeilijk mogelijk te maken, zodat zij afzien van de betaling waar ze recht op hebben, omdat ze de gekmakende psychologische oorlogsvoering niet langer kunnen verdragen.

Dat begreep ik helaas pas gisteren toen mijn klacht al onderweg was. Een man die al ruimschoots ervaring met uw dienst heeft opgedaan en zelfs ervaren mocht, dat deze, uw dienstinstructie, niet eens voor onwettige berekeningen terugschrikt, vertelde mij daarover. Een dienstaanwijzing, hetzij openbaar of intern, wordt door de directeur gemaakt en dat bent u - of vergis ik mij? Uw arme medewerkers. Die treiteren nu mensen, omdat ze zelf niet gekweld willen worden.

Wat als uw medewerkers zich niet aan uw interne dienstinstructie houden? Als ze dus alle aanvragers zonder problemen de uitkeringen toewijzen waar ze volgens de wet recht op hebben, wat dan? Als ze de aanvragers zelfs vriendelijk en voorkomend zouden wijzen op alle rechten en mogelijkheden die hen ter beschikking staan?

Zij zouden dan vroeg of laat weliswaar nog steeds in dezelfde kamer zitten, maar niet meer op dezelfde stoel. En tenslotte weten ze allemaal van tevoren en tot in detail, wat hun daar op de andere stoel te wachten staat. Ze hebben immers dag na dag de afschuw in de ogen gekeken, die ze zelf moesten aanrichten.

Wat ben ik blij en dankbaar dat ik muzikante ben, zelfs nu ik op de "andere" stoel zit en het door u opgedragen getreiter moet ondergaan. Als musicienne krijg ik in ieder geval geen officiële dienstaanwijzingen, om mensen die in de

concertzaal voor mij op de stoelen zitten, met valse en schrille tonen te kwellen. Wat dat betreft zit ik dan toch liever op de stoel voor het bureau van uw medewerkers en ik beloof u dat ik voortaan geduldiger met hen zal zijn, want ze hebben mijn volledige sympathie.

U wil ik evenwel graag uitdrukkelijk met de titel "favoriete vijand" eren. Geloof me, dat is een onderscheiding, die alleen nog wordt overtroffen door "excellente geliefde". Dat kunt u zich niet voorstellen? U zult vanaf nu steeds weer van mij horen, dan zal ik u dat uitleggen.

Op dit moment wil ik u aansporen om te onderzoeken, wat deze ene aanvraag tot nu toe gekost heeft. Het aantal mensen, dat in uw huis een enkele aanvraag behandelt, wordt steeds groter en die willen allemaal een salaris hebben.

1. de receptionist
2. iemand, die een uitdraai van de aanvraag maakt
3. de medewerkster, die de aanvraag in ontvangst neemt
4. de medewerkster, die de aanvraag voorbereidt
5. de medewerkster, die de aanvraag verwerkt
6. de medewerkster, die bezwaarschriften afhandelt
7. de teamleider
8. de directeur
9. de keuringsarts
10. de arbeidsbemiddelaar, die heeft ook nog zijn handen vol aan mij

Meneer Graumann, hebt u ook niet een dienstinstructie? Ik denk dat het er één is om kosten te besparen?

Met vriendelijke groet,

Uw Maximiliane Wonder-Licht

PS:

Ik kreeg een oud boek in handen, dat de titel draagt "*Dienstanweisung für einen Unterteufel*", van CS Lewis. Lezenswaardig, of het iets met u te maken

heeft, laat ik aan uw leesijver en uw oordeelsvermogen over.

Nederlandse titel " Brieven uit de Hel ".

Mij bevielen vooral de volgende twee citaten:

"De duivel ... die hoogmoedige geest ... kan het niet uitstaan, beschimpt te worden." (Thomas More)

"De beste manier om de duivel uit te drijven, als hij voor de Schrift niet wijken wil, is hem te bespotten en uit te lachen, want verachting kan hij niet verdragen." (Maarten Luther)

Betreft: "O"

- zucht: nachtmerrie plus dagdroom is binnenkort werkelijkheid!

Zeer geachte heer Graumann,

U hebt mij niet tegengesproken en daarmee is uw interne dienstinstructie dus een feit. Als pedagogisch onderlegd persoon vind ik het ook altijd erg belangrijk om mensen te confronteren met de gevolgen van hun daden. De mens leert immers van zijn fouten, tenminste dat beelden zijn opvoeders zich graag in. Alleen geschiedenisleraren zien dat misschien anders. De anderen blijven onverstoort geloven in het goede van de mens.

Daar u en uw organisatie zich zo intensief met onze familie-aangelegenheden en ons meest intieme privé-leven wilt bemoeien, heb ik besloten, u regelmatig over onze wederwaardigheden in kennis te stellen.

Vandaag eerst een voor u verheugend bericht: uw plan werkt. Uw medewerkers hebben het warempel voor elkaar gekregen, wij kunnen dag en nacht aan niets anders meer denken dan aan u en uw personeel. Zo gaat dat met je favoriete vijand: daar denk je dag en nacht aan. Daarin lijkt u heel erg op de geliefde. Aan die ene moet je ook dag en nacht denken, in ieder geval zo lang men op hem verliefd is.

Afgelopen nacht maakte mijn dochter mij wakker, omdat ze door een enge nachtmerrie geteisterd werd. Ze droomde van een groot huis, waar we naar binnen moesten gaan, en waar alleen maar mensachtige mieren ijverig bezig waren, alle denkbare plannen te smeden om ons te schaden. Plotseling wilde haar vader de alimentatie niet meer betalen, die ze ooit moeizaam met hem overeengekomen was. Toevallig lag die hoger dan wettelijk voorgeschreven. De mieren brachten hem op het idee dat hij ook minder kon betalen, ja, volgens de wet zelfs verplicht was minder te betalen. Tegelijkertijd organiseerde onze huisbaas een vreugdefeest, omdat hij eindelijk van een jarenlange huurster af was en hij nu bij een volgende huurder een aanzienlijk hogere winst kon opstrijken. Nadat wij dus naar het goedkoopste deel van de

stad O verhuisd waren, werden al onze sollicitatiebrieven reeds op grond van het adres van de afzender afgewezen. Mijn dochter werd gedwongen haar carrièreplannen op de vuilnishoop te gooien en toen werd ze met handboeien geketend aan een zeer ijverige mier uit het grote huis. De hoofdmier dwong ondertussen haar moeder steeds weer in schuiflades, maar de laden gingen gewoon niet meer dicht. Eerst was de hoofdmier radeloos, maar opeens haalde zij een mes te voorschijn. Alles wat niet in de lade paste, kapte ze af. Meneer Graumann, herkent u zichzelf en uw Dienst in deze droom? Onze nachtrust was in ieder geval verdwenen en nu schrijf ik u dus moe en uitgeput.

Ik ga nu, vrij naar Wilhelm Busch, een fles sterke drank leegmaken en mij overgeven aan een dagdroom over mijn toekomstige carrière. Als ik mij uw kantoor lang genoeg met deze goed smakende drank voor de geest geroepen heb, zou ik, milder gestemd, in een niet zo verre toekomst in joggingbroek en op slippers, in een wolk van natuurlijk parfum, bij u kunnen opduiken en zou ik een hulpverlener krijgen, die mij gaat helpen om de juiste motivatie te ontdekken, en wat het belangrijkste is, ik zou eindelijk, zoals Hans Huckebein, in één van uw lades passen. Dan zou u gelukkig zijn en ik zou rust hebben.

[Wilhelm Busch](#) (*1832; † 1908) was één van de belangrijkste dichters en tekenaars in Duitsland. Hij geldt als pionier op het gebied van stripverhalen. Eén van zijn bekendste werken is het verhaal over de ontembare raaf – of pechvogel – [Hans Huckebein](#). Zie voor de originele tekeningen [hier](#).

Genoeg voor vandaag, zij groet u,
Maximiliane Wonder-Licht

Betreft: "O jee"

- een aardappelrepubliek

Geachte heer Graumann,

Ik wil u vandaag iets over het verschil, ook wel over de overeenkomsten, tussen een aardappel- en een bananenrepubliek vertellen.

Een belangrijk verschil is wel, dat in een bananenrepubliek bananen worden geteeld, die de inwoners echter niet zelf opeten. Ze lijden liever honger. In een aardappelrepubliek daarentegen worden aardappelen verbouwd en door de inwoners ook opgegeten, naast de bananen uit de bananenrepublieken natuurlijk.

Een wellicht groter onderscheid: In een bananenrepubliek heerst een dictator en in een aardappelrepubliek doen politici alsof ze regeren. De media en leiders van grote internationale bedrijven begrijpen dat intussen heel anders. Zij zijn namelijk de marionettenspelers en onze vrij gekozen politici de marionetten. De kiezers zijn het menselijk kapitaal.

Er spreekt natuurlijk veel domheid uit dergelijke verhoudingen, maar niemand wil dat toegeven. De marionettenspelers verdienen daar zo veel geld mee, dat ze het tellen nauwelijks kunnen bijhouden. Dat noemt onze maatschappij slim, zelfs als ze, op een verre van zakelijke toon, vooral dan, steeds weer over dalende winsten klagen. Het is immers ook dramatisch als een concern in plaats van 50 miljard winst per jaar af en toe slechts 49 miljard verdient. Een miljard is toch ook nog gewoon een hoop geld.

Nou oké, spreek je een dictator tegen, betaal je dat met foltering en in een gevangenis en moord. Maar wat, als het menselijk kapitaal en de marionetten onze poppenspelers tegenspreken? Dan wordt dat vereffend met psychische terreur, met bangmakerij en ontslag of lasterpraat in de media en dalende populariteitscijfers, kortom met chantage. Nu ja, in zoverre is een aardappelrepubliek, toch eigenlijk een mijlpaal op de weg naar

democratisering. En in één van onze boeken staat ook echt nog geschreven: "De menselijke waardigheid is onaantastbaar".

Moordenaars en afpersers: maar het is dezelfde criminele geest die sinds mensenheugenis simpelweg niet overwonnen kan worden.

Ik wil u graag eens herinneren aan twee bekende spreekwoorden in onze republiek: "De domste boeren hebben de dikste aardappelen" en "De anderen moeten de broekriem aanhalen".

Maar omdat we een aardappelrepubliek zijn, hebben wij, ik bedoel natuurlijk u en ik, elkaar immers pas leren kennen. Ik ben eigenlijk een kunstenares, om precies te zijn musicus, strikt genomen zangpedagoge. Voordat we een aardappelrepubliek werden, waren mensen zoals ik, toch echt heel waardevolle medewerkers bij muziekscholen in steden en dorpen.

We kregen een salaris waarmee wij onszelf en onze families konden onderhouden, we hadden betaald verlof, we hadden loondoorbetaling bij ziekte, Kerstmis- en vakantiegeld, uitzicht op een betrouwbare uitkering na pensionering en ontslagbescherming. Kortom, we hadden sociale zekerheid. Maar boven alles waren we vrij, meer daarover in een latere brief. We waren gerespecteerde mensen in onze gemeenschap.

Toen kregen we jarenlang Kohl en nu de aardappelrepubliek.

<p>Helmut Kohl, geboren in 1930 te Ludwigshafen. Hij was van 1982 tot 1998 bondskanselier van de Bondsrepubliek Duitsland. Hij wordt door velen beschouwd als de architect van de Duitse hereniging.</p>
--

We maakten heel snel carrière als "sociale parasieten". Sommigen noemen ons ook invalkrachten. Het is maar vanuit welke gezichtshoek je er naar kijkt. Hieronder de arbeidsvoorwaarden van een parasiterende invallende leerkracht: Alleen het gegeven lesuur wordt betaald. De vergoedingen zijn karig. Alle sociale verzekeringen en belastingen worden ingehouden op het salaris. Geen uitkering bij ziekte en vakantie. Interessant alleen dat de leerlingen hun bijdragen aan de muziekscholen ook bij lesuitval moeten doorbetalen. Geen bescherming bij ontslag. In plaats van lijfrente of pensioen een gegarandeerd vooruitzicht op een minimumuitkering als oudedagsvoorziening.

Het belangrijkste is echter, dat we maar voor een paar uur in dienst worden

genomen, want als we een vast aantal uren zouden werken, zouden we mooi de gelegenheid hebben onze arbeidsvoorwaarden van voor de aardappelrepubliek via de rechter terug te eisen. En zo stom zijn die aardappelboeren nu ook weer niet.

De rest weet u wel. Nu beleven wij samen plezier en om elkaar steeds beter te leren kennen, krijgt u al snel weer post van mij.

Zij groet u,

Maximiliane Wonder-Licht

Betreft: "O wee!"

- en omdat de mens een mens is ...

Het 'Eenheidsfrontlied', "Und weil der Mensch ein Mensch ist ...", is één van de bekendste liederen van de Duitse arbeidersbeweging. De tekst is van Bertolt Brecht, de muziek van Hanns Eisler. Het lied werd vooral bekend door de interpretatie van Ernst Busch.

Eerste couplet:

*Und weil der Mensch ein Mensch ist,
drum braucht er was zum Essen, bitte sehr!
Es macht ihn ein Geschwätz nicht satt,
das schafft kein Essen her.*

Refrein:

*Drum links, zwei, drei! Drum links, zwei, drei!
Wo dein Platz, Genosse ist!
Reih dich ein, in die Arbeitereinheitsfront,
weil du auch ein Arbeiter bist.*

Meer coupletten zijn te vinden op

<https://www.marxists.org/subject/art/music/lyrics/de/die-einheitsfront.htm>

Gezongen *Eenheidsfrontlied*: <https://www.youtube.com/watch?v=U0ihz0ryFRA>

Zeer geachte heer Graumann,

Mijn dochter heeft nog steeds nachtmerries.

Daaraan kunt u weer zien, hoe lang en diep dat doorwerkt, als iemand een ander pardoes zijn woning betwist, zich zonder waarschuwing in gevoelige financiële afspraken tussen vaders en dochters mengt, en haar bestaanszekerheid op losse schroeven komt te staan. Dat trekt de grond onder de voeten van een jong mens weg.

Hoewel zij nog erg jong is, kan zij Goethe's *Faust* al zeer waarderen. Zij begrijpt natuurlijk nog niet echt, hoe troostrijk de woorden van Mefistofeles zijn: "[Ik ben] een deel van de kracht die steeds het slechte wil, maar zorgt voor het goede." Inderdaad, ze kan hiermee dus vandaag haar eerste levenservaringen opdoen. In de volksmond zegt men graag: "Er is niets zo slecht, of het is ook wel ergens goed voor!"

Hier wordt het citaat besproken (Duits); hier een link naar hoofdstuk 6 uit de *Faust: Eine Tragödie* van Johann Wolfgang von Goethe, waar het citaat in voorkomt (met links naar andere hoofdstukken).

En dat geldt ook voor u, want het betekent, dat als u, en daarmee bedoel ik niet u persoonlijk, maar u als hoofd van deze ARGE-dienst, mij, respectievelijk ons, niet zo'n waanzinnige stress berokkend had, dan had u niet voor mijn dochter een schoolreis naar Riga hoeven te betalen en ook niet de schoolbenodigdheden voor het komende schooljaar. Dan zouden we immers nooit geweten hebben, dat we ook daarvoor aanvragen kunnen indienen. Tenslotte leest iemand zoals ik geen wetten, tenzij hij daartoe uitdrukkelijk wordt gedwongen. Dus, heel veel dank daarvoor, niet alleen van mij, maar ook van mijn dochter.

Maar zoals u misschien al opgevallen is, gaat het in al deze woordenwisselingen niet in de eerste plaats om geld. Ik zou het zo willen zeggen. In een maatschappij gaat het erom wetten te maken, die het leven dienen, en het belangrijkste is dan ook om die wetten vervolgens zo te vertalen, dat zij echt werken voor het leven. Om een lang verhaal kort te maken: niet wij mensen moeten het geld dienen, maar het geld moet ons dienen.

Dus stop gewoon met die verregaande controledrift, dat toezicht, dat wantrouwen, het ongebreideld verzamelen van gegevens, van valse informatie, houd op met die kwaadsprekerij en ga aan de slag met een onvoorwaardelijk basisinkomen voor iedereen. Wat denkt u, wat zou dat niet aan creatief talent in onze aardappelrepubliek vrijmaken, hoeveel ergernis, hoeveel moeite en hoeveel kosten zou men zich aan alle kanten kunnen besparen.

Goed, zover zijn wij hier nog niet. In aardappelrepublieken zijn mensen bang voor hun creativiteit en vrijheid. Sommigen zouden zich wellicht vervelen, omdat zij geen aanvragen meer hoefden in te vullen of deze niet meer hoefden te verwerken of omdat zij niet meer uren konden doorbrengen met niks bij uw Dienst. Wat echter het ergste zou zijn: Niemand zou meer een reden hebben om te klagen en dit privilege laten mensen zich natuurlijk niet graag afpakken.

Trouwens, op het voorhoofd van concernmanagers zou gewoonweg het klamme zweet uitbreken. Uw menselijk kapitaal zou veel moeilijker te sturen zijn, omdat iemand in het ongunstigste geval alleen zijn baan zou verliezen, maar niet meer zijn menselijke waardigheid.

Ja, en wie met weinig geld kan rondkomen, kan de geglobaliseerde bedrijven gemakkelijk een dikke middelvinger laten zien en ander belangrijk werk in onze samenleving doen. Hij kan zijn kinderen zelf opvoeden, artistiek bezig zijn, zijn medemensen helpen en alleen zinvolle dingen doen, die anders niemand doet, omdat ze niet genoeg winst opleveren. Boven alles echter, zou hij het uit vrije wil kunnen doen.

Nu, tot het dan eenmaal zo ver zal zijn, verwacht ik wel van u en uw medewerkers, dat u binnen het kader van uw richtlijnen en manoeuvreerruimte in het welzijn van mensen handelt. Daar speelt, zoals u weet, de communicatie en de woordkeuze een beslissende rol bij. De mensen die naar uw kantoor komen, zijn noch hulpbehoeftigen noch klanten, maar mensen zoals u, zoals elk van uw medewerkers, alleen met andere talenten, interesses, voorkeuren, lotsbestemmingen. Helaas door deze samenleving, deze aardappelrepubliek, doelgericht en toch ook weer toevallig uitgekozen en op het dode spoor van uw ARGE Job Centers gezet. Uw taak zou het eigenlijk zijn om al deze mensen, en nog veel meer, eerlijk te dienen. U zou iedereen, die naar u toekomt, welwillend kunnen adviseren, u zou hen de wetgeving kunnen uitleggen, zodat zij niet direct bang hoeven te zijn voor kortingen op de uitkering, alleen maar omdat hun gezinssituatie en arbeidsomstandigheden of hun relatie met de huisbaas, niet passen in de aanvraagformulieren. Het beste is echter om helemaal niet zo veel uit te leggen en de mensen eenvoudig en vrijwillig alles te geven wat hen toekomt.

Dan kunt u ook de voetstappen van deze ARGE-dienst van de vloer verwijderen, die de mensen, die bij u hun uitkering willen aanvragen, blijkbaar de weg moeten wijzen. Mensen moeten niet met gebogen hoofd, maar met opgeheven hoofd naar u toe kunnen komen, tenslotte zijn het mensen. Dus, wat dacht u van wegwijzers op ooghoogte? Soms zijn het zelfs helemaal niet de wetten, maar de houding waarmee ze uitgevoerd en verdedigd worden, dat alles zo lastig en uiteindelijk ook weinig succesvol maakt.

Wist u eigenlijk dat we alle stress, die we met elkaar hebben, ons hadden kunnen besparen, vooral het voor mij ergerniswekkende onderdeel wat

betreft uw fictieve berekening van mijn neveninkomsten? Ik had u maar één keer heel kort moeten beliegen! Ik had u gewoon moeten vertellen, dat mijn bijverdiensten onherroepelijk gestopt waren. Even later had ik je dan alleen schriftelijk meegedeeld, dat ik geheel onverwacht een gelegenheid had gevonden om enigszins aan de zijlijn van mijn beroep zelfstandig bezig te kunnen zijn. Het zou zelfs geen misbruik van uitkeringen zijn geweest. U zou op deze manier uiteindelijk net zo veel of zo weinig aan mij moeten betalen, als nu met al dat theater. Achteraf is men altijd slimmer.

Het is opmerkelijk dat een autoriteit, die vermoedelijk zo verzot is op de waarheid, alles dubbel en in drievoud controleert, die burger dan toch tot leugens aanzet. Gewoon dom, dat ik gewoon niet goed ben in liegen. Ik stel me altijd voor, dat iedereen snel op mijn gezicht kan lezen dat ik willens en wetens sta te liegen. Daarom zou ik ook nooit een goede politicus zijn. En daarmee is al weer een mogelijke carrièrekans voor mij verkeken. Welnu, moet ik misschien een cursus acteren bij u aanvragen? Uit voorzorg voor de volgende keer, zal ik maar zeggen.

Hierbij groet ik u weer,
Maximiliane Wonder-Licht

PS:

Nog een aanrader voor u en uw collega's: Michael Ehnert, "*Mein Leben*".

Op een intelligente, liefdevolle en vrolijke wijze vertelt Michael Ehnert op zijn cd, hoe wij toch allemaal "Domme mensen uit angst" zijn en dat het veel slimmer is, zich, in plaats van altijd weer om de vijand, zich eens om de kat van de vijand te bekommeren.

Michael Ehnert (*Hamburg, 1967) is cabaretier, schrijver, toneelspeler en regisseur. Op YouTube is een uitvoering van <i>Mein Leben</i> te vinden.
--

PS 2:

Iets om te overdenken: Schurken op televisie hebben heel vaak een kat op de arm, waar niemand ooit echt naar omkijkt. Of hebt u wel eens gezien, dat

de schurk de kattenbak schoonmaakt?

Betreft: "O man!"

- van alfawolf naar mens

Beste meneer Graumann,

U verbaast zich waarschijnlijk over mijn zeer persoonlijke aanspreekvorm, maar nu, nadat u mij uitgenodigd hebt in uw kantoor en wij elkaar hebben leren kennen, kunnen we afstappen van die formaliteiten. Zoals u weet, leert men de essentie van een persoon kennen in de eerste drie minuten van de kennismaking. Dus weet ik nu meer over u, dan u ooit in uw ijver om gegevens te verzamelen over mij te weten zou kunnen komen. U bent ook gewoon maar een mens, zelfs als uw teamleider dat anders ziet.

Herinnert u zich nog, hoe u voor ons gesprek uw kantoor binnenkwam? Ik zat aan de tafel en uw zeer jonge teamleider hing een beetje angstig rond bij het raam. Toen u binnenkwam, stond ik op en we begroetten elkaar, tenslotte ben ik een welopgevoed mens, daarna ging ik weer zitten. Uw teamleider gaf u eveneens een hand. Zijn blik drukte uit: "Alstublieft, alstublieft, doe mij niets, ik wil ook altijd gewoon aardig zijn." Om heel zeker te zijn, om geen fouten te maken, ging hij pas aan de tafel zitten, nadat u plaats had genomen en hield hij zich tijdens ons gesprek aangenaam rustig. Voor uw teamleider bent u zonder meer de alfawolf. Eerlijk gezegd vind ik het fascinerend, een echt paralleluniversum.

U bent trouwens een hele aantrekkelijke alfawolf, met bij uw leeftijd passende grijze haren en een zeer mannelijke uitstraling die heel goed weet, hoe hij op vrouwen overkomt. De ring aan de rechterhand, weliswaar een trouwring, stemt niet helemaal overeen met de rest van de man.

Opvallende kleding. Een spijkerbroek, een overhemd met openstaande kraag. Dat lijkt een beetje in tegenspraak met de bovenste verdieping, waar u werkt. "Kijk, ook in mij steekt een kleine rebel" schijnt daar iemand te roepen. Het goed verzorgde gezicht, knap, een beetje maskerachtig. Het is wel

puzzelen om de man achter het masker te vinden, die net zoals iedereen ook gewoon bemind wil worden. Uw gebaren zijn ook duidelijk levendiger dan uw gezichtsuitdrukking. Het brein kan dus alleen het hoofd goed controleren.

Geopende, nonchalante houding van de armen, zo lang u zich in ons gesprek veilig voelt en zolang u in dat archaische patroon van "Het is maar een vrouw" houvast vindt. U vouwt uw handen stevig samen als de situatie gevaarlijk begint te worden, maar u nog denkt, dat u haar onder controle hebt. U slaat de armen over elkaar als u de controle verliest, omdat u opeens in uw gesprekspartner de alfawolvin ontdekt, maar ook als u het risico loopt dat een medemens achter het masker kan kijken.

Dat is me werkelijk tweemaal gelukt, uw gezicht toonde emotie, wat het hoofd absoluut niet wilde laten zien. Dus, beste meneer Graumann, u kunt mij niets wijsmaken en daarom dus de aanhef "beste".

Met welgemeende hartelijke groeten,

Uw Maximiliane Wonder-Licht

Betreft: "O ja"

- hulpbehoefstig ...

Beste meneer Graumann,

"Help, help, anders ben ik verloren, een listige slang ten offer gevallen!
Barmhartige goden!"

Echt jammer dat ik Tamino niet ben en u niet de drie dames. Dan zouden wij allen de komende twee uur gered worden en zouden wij als Sarastro, die eerst als Het Kwaad verschijnt, maar dan toch Het Goede blijkt te zijn, jubelen: "De stralen van de zon verdrijven de nacht, vernietigen de macht, die de huichelaars op slinkse wijze verkregen hadden."

Die Zauberflöte (Nederlands: *De toverfluit*) is een opera in twee bedrijven van [Wolfgang Amadeus Mozart](#). De première vond plaats op 30 september 1791 in Wenen. Prins Tamino gaat voor de Koningin van de Nacht op zoek naar haar dochter Pamina, die door de priester Sarastro gevangen wordt gehouden. De Koningin van de Nacht draagt Papageno op om Tamino te vergezellen. Net als Tamino is hij op zoek naar zijn vrouwelijke wederhelft. Van de drie dames krijgen ze een toverfluit (voor Tamino) en een klokkenspel (voor Papageno) mee. Ook zullen drie knapen hen begeleiden op de reis.

Als Pamina gevonden wordt, blijkt Sarastro haar weliswaar gevangen te hebben, maar met als doel om haar te bevrijden uit de macht van haar overheersende moeder. Haar moeder beheerst de krachten van de Nacht, maar daarnaast is ze ook uit op de macht van de zevenvoudige zonnekrans. Sarastro heeft die zevenvoudige zonnekrans geërfd van de man van de Koningin van de Nacht. Nu is hij opperpriester van de Tempel van de Wijsheid. Hij laat Tamino, Papageno en Pamina een aantal beproevingen ondergaan om ze te testen of ze in staat zijn een "inwijding" te kunnen doorstaan.

De Koningin van de Nacht probeert eerst nog haar dochter aan te zetten tot moord op Sarastro, maar die doorziet het complot: hij weet alles en de Koningin van de Nacht wordt teruggestuurd naar de Nacht. Papageno faalt bij zijn inwijdingstesten en wordt veroordeeld om eeuwig op aarde te blijven ronddolen: hij vindt zijn bruid Papagena en samen blijven ze voortbestaan in hun vele kleine Papagena's en Papageno's. Tamino en Pamina slagen wel voor de testen en worden ingewijd door tezamen door de poorten des doods te gaan. Tamino en Pamina worden voor eeuwig met elkaar verenigd en gaan deel uitmaken van de ingewijden in de tempel der wijsheid: de Zon komt op en het Licht verdrijft de Duisternis. Bron:

https://nl.wikipedia.org/wiki/Die_Zauberfl%C3%B6te.

Op YouTube is de introductie van [Tamino en de drie dames "Help! Help!"](#) (Akte I, No.1) te beluisteren.

Dat met die hulpbehoevendheid is echt een dingetje. Ik kan er toch niet onderuit, u mee te delen, dat ik na ons persoonlijk gesprek erkennen moet,

hoe hulpbehoefstig ik inderdaad ben. Wat dat betreft, wil ik mij verontschuldigen voor mijn wrevel, toen u mij vertelde, dat ik een hulpbehoefstige ben. In feite hebt u gelijk. Maar kan u, of uw Dienst, kunnen uw medewerkers mijn redding zijn?

Wij, en dan bedoel ik, u en mijzelf, hebben zowaar iets gemeen en dan bedoel ik niet alleen onze leeftijd. U vertelde me, dat u content bent met wat u doet, en dat u graag werkt. Dat bindt ons al bijna, want ik zou ook niets liever willen, dan het werk doen, waarvan ik houd. Maar al bij de beloning scheiden onze wegen zich en leeft en werkt ieder in zijn eigen universum. Als twee van die universa door overheidsbemoeyenis nu met elkaar botsen, rijst de vraag, wie hulpbehoevend is en wie wie redt. Die vraag is misschien wel veel complexer dan men in de regel voor ogen heeft.

Wist u eigenlijk dat muzikanten andere hersenen hebben dan de meeste mensen? Niet van nature, maar door de muziek. Ja, en wie andere hersenen heeft, die denkt ook anders. Door mijn beroep kunnen mijn hersens daarom niet zo denken als die van u, en die van uw medewerkers, en dat is voor mij om zo te zeggen een beroepsgebonden nadeel in het contact met u. Ik ben in de omgang met u dus inderdaad hulpbehoefstig. Maar wie helpt mij?

Dat bezorgt mij weer een slapeloze nacht, waarin ik u schrijven moet. En dat terwijl ik morgenvroeg een afspraak met uw vijanden van de zelfhulpgroep voor werklozen heb, die lang niet zo fijngevoelig zijn geweest als u. Die gaven mij al vroeg op de ochtend een afspraak.

Er is overigens nog een andere eigenaardigheid aan het brein van musici. Op stress reageert het gevoeliger en dramatischer dan normale hersenen. De hersenen van muzikanten vertonen bij stress uitvalsverschijnselen. Dat gaat zelfs zo ver, dat pianisten ineens nog maar met één hand kunnen spelen. Dat is sommige beroemde musici al overkomen, maar het treft niet alleen beroemdheden in deze bedrijfstak, maar ook velen, van wie wij nog nooit gehoord hebben.

Bij zangeressen openbaren deze uitvalsverschijnselen zich eveneens dramatisch, zij het met andere symptomen. Die kunnen echter ook heel vlug tot arbeidsongeschiktheid leiden. Bovenal zijn dergelijke symptomen uiterst onaangenaam. Meneer Graumann, als je een echte, oude Stradivariusviool in de hoek gooit en er komt geen geluid meer uit, is dat een dramatisch verlies

en een zaak voor de verzekering. Wanneer je met een zangeres onbehouden omgaat, klinkt die ook niet meer harmonieus. Hoe zou u dat dan noemen?

Als u mij als hulpbehoevende echt wilt helpen, houden u en uw Dienst dus op mij deze stress te bezorgen en mijn leven nog ingewikkelder te maken dan het toch al is, zodat ik mijn vak ook nog in de toekomst kan uitoefenen. Dan zouden uw kleinkind en de toekomstige kinderen van uw zeer jonge medewerkers tenminste de kleine kans hebben om door een werkelijk eerste klas muzieklerares te worden onderwezen. Weliswaar moet dan iemand ons geacht stadsbestuur duidelijk maken dat een muzieklerares ook een vast salaris nodig heeft, net zoals het hoofd van een ARGE Jobcenter. Ik besef dat ik ook hier hulpbehoefstig ben, want naar mij luisteren deze heren sowieso niet en het hoofd van de muziekschool is hier ook hulpeloos in. Maar misschien luisteren die naar u en uw arbeidsgemeenschap. Kunt u niet namens mij, deze heren eens flink in het nauw drijven?

Ik zit inmiddels serieus na te denken over beroepsalternatieven. Het zou voor mijn gezondheid beter zijn en misschien financieel zelfs aantrekkelijker om dat wat ik het beste kan aan de wilgen te hangen. Maar wat moet ik in plaats daarvan doen? Wegenbouw is toch echt mannenwerk.

Als helpster bij de oogst ontbreken mij zeker de juiste fysieke kwaliteiten. Bovendien verdien je, naar ik gehoord heb, zo weinig dat we dan nog steeds genoeglijk tijd met elkaar zouden doorbrengen en dat kunt u toch niet serieus willen.

Ik zou natuurlijk ook mijn vroegere beroep nieuw leven in kunnen blazen, als, inderdaad, ja als de leeftijd niet zou opspelen en de beroemd-beruchte 40-plus, 50-plus, 60-plus problemen op onze arbeidsmarkt er niet zouden zijn. Op dit punt zult u mij ongetwijfeld begrijpen, daar u deze magische grens ook al lang overschreden hebt. Voor 50-plus maatregelen ben ik eigenlijk weer te jong - maar slechts een piepklein beetje.

Een omscholingsprogramma, een opleiding volgen, zou dat iets zijn? Die maken mij niet jonger en voor welk beroep moet ik mij inschrijven?

Secretaresse of teamleider misschien zodat ik daarna bij u zou kunnen werken? Dan krijgt u de nachtmerries en slapeloze nachten. Maar daarvoor wil ik eigenlijk niet verantwoordelijk zijn, ik ben tenslotte een moreel geworteld

mens. Dus wat raadt u mij aan, wat zou geschikt zijn?

Logopedie, zang en taal hebben veel met elkaar gemeen. Taal is buitengewoon interessant, al is zij een in toenemende mate in verval verkerend en stiefmoederlijk behandeld domein in onze samenleving. Vooral natuurlijk in de politiek en de haar gewillig dienende instanties. Al dat taalgebruik, slim opgetooid om niet dat te zeggen, wat gezegd moet worden. U noemt mij toch ook klant, hoewel ik eigenlijk een handelaarster ben, die gedwongen wordt haar vrijheid onder de waarde te verkopen. Daarom ga ik ervan uit, dat er in ons land een grote behoefte aan logopedisten is. Toneelspeelster zou in mijn situatie ook geen slechte keus zijn. Er is dit wonderschone lied, mijn favoriete liedje sinds mijn kindertijd.

„Mich brennts in meinen Reiseschuhn,
fort mit der Zeit zu schreiten,
was wollen wir agieren nun
vor so viel klugen Leuten?
Es hebt das Dach sich von dem Haus
und die Kulissen rühren
und Strecken sich zum Himmel raus,
Strom, Wälder musizieren!
Da gehen die einen müde fort,
die andern nahn behände,
das alte Stück, man spielt's so fort
und kriegt es nie zu Ende.
Und keiner kennt den letzten Akt,
von allen, die da spielen,
nur der da droben schlägt den Takt,
weiß, wo das hin will zielen.“

Jozef von Eichendorff wist destijds al, aan het begin van de negentiende eeuw, wat het leven vandaag de dag voor eisen aan iemand stelt.

[Joseph von Eichendorff](#) (* 1788 in Opper-Silezië; overleden 1857 ook in Opper-Silezië). Hij was een vooraanstaand dichter en schrijver van de Duitse romantiek. Vooral ook een van de muzikaalste Duitstalige dichters en is ook nu nog bekend als proza dichter (*Uit het leven van een nietsnut*). Zie voor de tekst <http://www.volksliedsammlung.de/e-michbren.html>; voor een kort gezongen fragment op YouTube klik [hier](#).

De Nederlandse vertaling luidt ongeveer zo:

“Het brandt in mijn reisschoenen,
voort schrijdt de tijd,
wat zullen wij ageren nu
voor zo veel knappe mensen?
Het dak verheft zich van het huis,
de coulissen roeren zich
en strekken zich tot de hemel uit,
rivier, bossen musicceert!
Daar gaan ze vermoeid voort,
anderen naderen behendig,
het oude stuk, men speelt het gauw,
krijgt het nooit ten einde.
En niemand kent de laatste akte,
van allen, die daar spelen,
alleen die daar boven slaat de maat,
weet, waar dat heen zal gaan.”

Kokkin schoot me nog te binnen. Koken is tenslotte een activiteit waar ik mij al ongeveer dertig jaar mee bezig houdt. Mijn kookkunsten zijn creatief en wat ik kook, smaakt mij en mijn vrienden altijd erg goed. Vroeger smaakte het mijn dochter ook goed, maar sinds ze volwassen is ... Nu ja, de smaak van jonge mensen is af en toe heel apart.

Ja, zelfs hier, bij een nieuwe beroepskeuze, heb ik dan al weer hulp nodig en geld heb ik ook niet - nou ja, bijna niets. Alleen dat, wat u en uw medewerkers mij zo bedrieglijk voorgerekend hebben.

Zolang ik niets beters vind, kan ik wel een boek schrijven. Zal ik een roman schrijven? Daarin zou ik mijn ervaringen met u en uw Dienst kunnen verwerken. Schrijftherapie bedoeld om alle stresstoestanden het hoofd te

bieden en met het vooruitzicht op een bestseller. Alleen stroomt het geld hierbij ook pas over een paar jaar binnen. De uitgeverwereld heeft zo zijn eigen streken. De meeste auteurs moeten hun romans namelijk niet enkel schrijven, maar ook de uitgevers betalen om hun werk te publiceren. Dat noemen de managers bij uitgeverijen winstmaximalisatie.

Vanzelfsprekend moet ik voor een roman over u uitgebreid onderzoek doen en mij heel intensief in uw universum verdiepen, want voor mij is dat echt een paralleluniversum. Dat maakt me natuurlijk erg bang en al weer heb ik iemand nodig, die mij helpt. Dus, help, help ... wie helpt mij dit paralleluniversum te doorgronden?

Daarnaast heb ik natuurlijk ook nog steeds dringend hulp nodig bij het plaatsen van een kapstok in de gang en hiermee groet u een door en door behoeftige persoon uit een slapeloze nacht.

Uw Maximiliane Wonder-Licht

PS:

In de bijlage vindt u de bladmuziek met Tamino's hulpkreten. Als u die een keer graag zelf wilt zingen, belt u mij. Ik zou u beslist helpen en u zangles aanbieden. Maar wees voorzichtig, dan moet u zich ook in een paralleluniversum begeven en u zou er zelfs voor moeten betalen. Hetzelfde aanbod geldt natuurlijk ook voor al uw medewerkers en als zij allemaal komen, zou ik u nooit meer hoeven schrijven en u zou nooit meer iets van mij hoeven lezen, ik zou geen boek schrijven en we zouden alle twee gelukkig zijn. Hoe eenvoudig kan het leven zijn!

Betreft: "O - sprakeloos"

- en hoeveel is u uw vrijheid waard?

Beste meneer Graumann,

Nu we elkaar persoonlijk kennen en niet alleen aan de hand van een dossier, wil ik in deze brief nog even stilstaan bij het fascinerende onderwerp "mannen".

Vroeger, toen wij beiden nog jong waren, vond er een revolutie plaats in onze republiek. Er werd een wet gewijzigd, en in één klap waren alle vrouwen vrij. Dat was in 1976 en u moet toen een jonge man geweest zijn, misschien net meerderjarig geworden of zoals ik kort daarvoor. Wat voor mij een garantie voor vrijheid was, moet voor u een verschrikking zijn geweest. Die hele fijne pure mannenwereld was voor u vanaf het begin verloren.

Er was dus eens een wet die mannen complete macht over vrouwen gaf. In 1976 werd die afgeschaft. Omdat u zo van paragrafen houdt, moet u eens lezen, wat toen voor mannen verloren ging.

Op [Wikipedia](#) is een uitgebreid hoofdstuk gewijd aan het Allgemeine bürgerliche Gesetzbuch (ABGB), dat in 1811 in de toen nog Duitse [Erflanden](#) van de Oostenrijkse Monarchie het licht zag. [Hier](#) een kort stukje over de hervormingen van het Duitse Familierecht in de zeventiger jaren van de vorige eeuw, met name de paragrafen 91 en 92.

De per 01-01-1976 hervormde §§ 91 en 92 van het Burgerlijk Wetboek stamden nog uit het jaar 1811.

Zij luiden:

§ 91

De man is het hoofd van het gezin. In deze hoedanigheid heeft hij in het

bijzonder het recht het huishouden te leiden; het legt hem echter ook de verplichting op, de echtgenote naar zijn vermogen een fatsoenlijk levensonderhoud te verschaffen en haar in alle voorkomende gevallen te vertegenwoordigen.

§ 92

De vrouw neemt de naam van de man aan, en geniet de rechten van zijn stand. Zij is gehouden de man naar zijn woonplaats te volgen, en hem in het huishouden en de arbeid naar beste kunne bij te staan en voor zover vereist voor de huiselijke orde, de door hem genomen maatregelen zowel zelf op te volgen als te doen opvolgen.

Tot 1976 mochten mannen dus van rechtswege alle beslissingen nemen voor hun vrouw. Zelfs de werkring opzeggen, ja, vrouwen moesten sowieso eerst vragen of ze mochten werken. Mannen mochten het geld van vrouwen beheren, hadden inzage in haar rekeningen, mochten haar verblijfplaats bepalen.

Ik was in die tijd bijna meerderjarig en verliet het huis van mijn ouders, zodat niemand zich meer met mijn leven zou bemoeien. Dus behoor ik in deze republiek tot de vrije vrouwen van het eerste uur. Nooit heb ik als volwassen vrouw een man gevraagd, wat ik moest doen of laten. Nooit mocht een man over mijn geld beschikken.

Interessant is dat dit proces om de wet te wijzigen mijn aandacht toen geen moment getrokken heeft. Waarschijnlijk was dat omdat ik mij zelfs in mijn wildste gedachten zo'n wet nooit heb kunnen voorstellen en ik deze daarom eenvoudig negeerde - paralleluniversum inderdaad.

Ongeveer dertig jaar leidde ik een vrij leven, maar met behulp van perfide mannelijke trucs stuurt men mij nu op een tijdreis naar het verleden. Moet iemand nog eens zeggen, dat je machines nodig het, om tijdreizen te kunnen maken, dat is allemaal idiote science fiction. Een ambtenarenapparaat is voldoende en sorteert hetzelfde effect.

U beheert nu mijn geld en om elke cent moet ik bij u bedelen. U hebt toegang tot mijn rekeningen, tenminste ik moet u inzage geven in mijn bankgegevens.

Tegelijkertijd kunt u mijn woonplaats bepalen, want ik moet u vragen of ik verhuizen mag, als ik verhuizen wil, en als u wilt, dat ik verhuis, blijft mij ook niets anders over dan het gehoorzaam te doen.

Ik moet u vragen of ik op vakantie mag gaan, of mijn volwassen dochter haar eigen appartement mag nemen. Ik moet u elke maand mijn inkomsten en uitgaven voorleggen, moet zagezegd een huishoudboekje bijhouden, zoals in de goede oude tijd.

Meneer Graumann in ons laatste gesprek zei u mij, dat u gelooft in wat u doet, en dat u het graag doet. Aanvankelijk begreep ik u niet, maar nu geloof ik u, want u hebt van alle mensen van deze stad eigenlijk de beste baan ter wereld - ten minste 3342 vrouwen van deze stad zijn afhankelijk van u. Alle patriarchale instincten bloeien weer op. Vadertje Staat heeft zijn toenmalige fout op elegante wijze gecorrigeerd. Schröder, de meest mannelijke van alle kanseliers, zij dank en basta!

<p>Gerhard Schröder (1944) was van 1998 tot 2005 bondskanselier van Duitsland. Als lid van de Sociaaldemocratische Partij van Duitsland (SPD) leidde hij twee regeringen, die beide uit een coalitie van de SPD met de Groenen bestonden.</p>

U betuttelde mij in ons persoonlijk gesprek, zei dat ik het mijzelf zo moeilijk maakte met al die brieven en bezwaarschriften, die ik u schrijf, maar ik heb dan wel een essentiële vraag voor u. Hoeveel is u uw vrijheid waard? Mijn vrijheid kostte u aan het begin van onze kennismaking nog € 438,52 per maand. De vorige week was zij al € 558,52 waard en ik ben van plan om de prijs verder te verhogen.

Beste meneer Graumann, gezien de hier beschreven toestanden, heb ik besloten om u op te nemen in onze familie. U weet al dat onze familie vrij avontuurlijk van samenstelling is. Daarin ontbreekt echt nog iemand zoals u. U bent nu een man die tegen zijn wil – tenminste tegen mijn wil – aan de familie is toegevoegd en vormt nu met uw medewerkers de ARGE-familietak binnen onze succesvolle kleine familieonderneming.

Maar ik vraag me af, hoe ik u in de familie moet introduceren. Oom Graumann zou zeker een respectabele titel zijn, maar doet geen recht aan de feiten. Echtgenoot dekt ook niet helemaal de lading, omdat u mij de

doorgaans aangename kanten van een echtgenoot onthoudt. O man, kan ik dan alleen maar zeggen, en dat vat het wel het beste samen. Daarom zal ik u dus als O-man Graumann in onze familie verwelkomen.

Mijn beste O-man Graumann,
zij groet u weer zeer hartelijk
uw stijfkoppige,
Maximiliane Wonder-Licht

PS:

Mijn dochter was verre van blij toen ik haar de boodschap overbracht. Ze is er rotsvast van overtuigd, dat u de directeur bent van een psychiatrisch ziekenhuis en daarom volstrekt niet past in onze familie. Alstublieft, wees niet boos op haar. Ze is jong en maatschappelijk werk is nu eenmaal helemaal haar ding niet. Ze heeft momenteel een voorkeur voor het bedrijfsleven.

Betreft: "O" man, "O" man, "O" man
- afdeling klantenreacties!

O-man Graumann,

Vandaag was ik bij u in huis. Ik zocht een bepaalde kamer en liep eerst een keer verkeerd. Maar als je de verkeerde weg inslaat, bij wijze van spreken op een dwaalspoor raakt, kan je allerlei interessante dingen ontdekken.

Tot nu toe had ik de vreemde vleugels die in de ingangshal van uw huis tegen het plafond hangen alleen heel vluchtig van onderen gezien. Ergens had ik al bedacht dat het kunstwerken moesten zijn. Misschien heeft de kunstenaar gedacht, dat het de "klanten" zou opvrolijken als ze de vleugels ontdekten: "Als ik hier sta, kan het alleen maar omhoog gaan". Nu zag ik deze vleugels een keer van boven en plotseling kreeg ik heel andere gedachten. Van boven gezien lijken ze een waarschuwing in zich te bergen: een risico voor het vallen van grote hoogte. Ik leunde over de balustrade van de derde verdieping en keek naar beneden in de hal en vroeg me af, wat als ...? Dan zouden deze vleugels betekenen, dat een beschermengel ze verloren heeft, omdat hij te laat kwam om iemand van de afgrond te redden in dit huis.

Nadenkend nam ik de trap weer naar beneden, liep met gebogen hoofd door de entreehal en zag weer die gele voetstappen.

Die hebben iets magisch, ARGE, rechts, stap, ARGE, links, stap, ARGE, rechts, stap ..., ook verhullen ze een geheimzinnige vergrotende trap. Niet dat je er 'erg', 'erger', 'ergst' in kan lezen, maar met elke stap zonk mijn hoofd dieper, gingen mijn schouders meer hangen. Plotseling stond ik voor een balie en daar wees men mij de weg. Ik hoefde maar een klein stukje terug en moest de volgende gang naar rechts nemen. Aan het einde nog een keer rechts aanhouden en toen had ik de juiste kamer ook al gevonden. Nadat ik

de gele voetstappen achter me had gelaten en bij de hoek weer afsloeg, richtte mijn blik zich eindelijk weer naar boven en het fonkelde mij tegemoet:

Geel: ARGE O – Afdeling Klantenreacties.

Vertel me, meneer Graumann, is er werkelijk al iemand naar beneden gesprongen, dat u nu naar zo'n drastische maatregel grijpt? Afdeling klantenreacties, daarnaast uw logo. In het midden van drie kleurige "O's", wijst een groene pijl met een rechte hoek naar boven op "een ARGE", een rode pijl wijst naar beneden naar "Stad O". Daarmee is natuurlijk ook beeldend uitgedrukt, dat in de stad O geen enkele klant naar beneden mag vallen, en dat hij alleen met behulp van de ARGE vooruit kan gaan. Per slot van rekening wordt iedereen toch al vanaf zijn vroegste kinderjaren ingeprint: "Rood blijft staan, groen betekent gaan."

Natuurlijk heb ik mij bediend en hoop dat twintig stuks voorlopig voldoende is, het zijn tenslotte maar DIN-A5-formulieren.

Meer informatie over dit papierformaat is te vinden op https://de.wikipedia.org/wiki/Papierformat .
--

De bijlage bevat het eerste ingevulde velletje.

Uw Maximiliane Wonder-Licht

Afdeling Klantenreacties

Suggesties - Ideeën - Wensen

Hier hebt u de mogelijkheid suggesties voor verbetering te doen, kritiek te uiten of een pluim uit te delen:

Mijn eigen allerliefste man-O-Graumann,

ik wist toch, dat u ook graag streken uithaalt:

U inspireert me!

U windt me op!

U bent te gek!

Vat het woord “gek” alstublieft niet op in zijn oorspronkelijke betekenis, ik zou

mijzelf nooit toestaan om dat te beweren, maar eerder in de ware zin van het woord, want dat houdt beloften in.

Ik heb ideeën, geniale ideeën.

En wensen heb ik natuurlijk ook.

Met u zou ik moeiteloos een cabaret kunnen beginnen.

Daarnaast bent u nu ook met alle égards in mijn familie opgenomen en dat vind ik niet eens meer erg, nu ik weet dat u humor hebt. Zelfs mijn dochter staat er niet meer helemaal afwijzend tegenover ... cabaret vindt ze namelijk waanzinnig.

Dat kunt u wel degelijk als een compliment beschouwen!

Misschien moeten we toch bij gelegenheid eens een wijntje gaan drinken. Mocht het voor u echter te heet onder de voeten worden, zich met een 'hulpbehoeftige klant' en wijn te bedwelmen, eten we er een ijsje bij en kunnen we hartstikke koel blijven.

Qua beroep tekenen zich nu natuurlijk ongelooflijke perspectieven af:

Ideeënmanager bij een ARGE-dienst.

Toverfee in de wachtkamer van een ARGE-directeur en als bijbaan cabaretière.

Mijn sollicitatiedossier is te vinden in uw pc.

Zij groet u,

Maximiliane Wonder-Licht,

uw eigen mallerd

Betreft: "Olé"

– Satan's listige streken

Beste O-man Graumann,

Herinnert u zich nog, dat in 1984 de commerciële televisie haar intrede deed in onze destijds nog halve republiek?

Plotseling stond er in de tv-gids Sat-An. Of het de naam van de zender was, of de titel van een televisieprogramma, waaronder de programma's van de satellietontvangst vermeld stonden, weet ik niet meer zo precies. In ieder geval zocht niemand er iets kwaads achter. Pas na maanden viel het iemand op, dat het vernuft achter al deze vernieuwingen in de ruimte wellicht wat al te duidelijk bij name genoemd werd.

Uiteindelijk viel alles met Sat. 1 - of was het 3sat? - op de juiste plaats.

Satan was nu in ieder geval effectief gecastreed en voorzien van één of ander nummer. Ondertussen hielden miljoenen mensen van hem en stond de deur, met dank aan de vele commerciële satellietprogramma's, wagenwijd open voor de afstomping van het volk. Tenslotte is hersenloos regeren, zoals men weet, veel beter en zodoende kunnen er middernachtelijke compromissen, waaruit ook uw Dienst is ontstaan, op een bierviltje gesloten worden.

In het Duits heeft men één woord voor middernachtelijke compromissen op een bierviltje: Mitternachtsbierdeckelkompromisse. Zo noemde de toenmalige hoofdbestuurder van de Federale Dienst voor Werk de Hartz-IV-wetten in een interview.
--

Dit is overigens geen nieuw woord van mij, maar van het hoofd van uw Federale Dienst voor Werk.

Ik vraag mij af of de schrijfster bij de beschrijving van de figuur van Valentijn Grauman, Frank-Jürgen Weise (1951), Duits legerofficier en manager, voor ogen heeft gehad. Wie zal het zeggen. Hij was van 2004-2017 hoofdbestuurder van de [Bundesagentur für Arbeit](#) (Federale Dienst voor Werk), tegenwoordig ook vaak aangeduid met 'Jobcenter', de uitvoerder van [Arbeitslosengeld II](#), afgekort ALG II, maar meestal „Hartz IV“ genoemd.

In de taal schuilt waarheid en magie, soms ook een hoop onzin. Per slot van rekening kreeg de mens zijn vermogen, de dingen bij hun naam te noemen, van God alleen, doch spoedig daarop nam men meer vrijheid. Dat er dan ook echt een zender met de naam GOD-TV bestaat, moet een daad van verblinding geweest zijn, maar misschien heeft zelfs God galgenhumor.

Een Satan zo te castreren is al een lelijke daad. Uw Dienst heeft zich echter ook een uitzonderlijk lange naam gegeven. Arbeitsgem... .. van de Die ... voo ... Arb ... distr O ... en d ... stad O ...

In het Duits staat hier: Arbeitsgem... der Ag... fü... Arb... Ol... und d... Stadt O... ([Arbeitsgemeinschaft](#) – afgekort ARGE – der Agentur für Arbeit [naam district] und der Stadt [naam stad]; deze instelling is min of meer vergelijkbaar met de diensten voor Werk en Inkomen van de gemeenten en het UWV in Nederland.) De schrijfster verwijst naar een lokale vestiging van de Bundesagentur für Arbeit in stad 'O', zie bijvoorbeeld <https://www.arbeitsagentur.de/>.

Tenslotte wil iedereen, die betrokken is, ook plechtig vermeld worden. Dat men bij een dergelijke naam vroeger of later naar een afkorting verlangt, kan ik echt begrijpen. Vooral als je bedenkt, hoe vaak op een dag deze naam uitgesproken en opgeschreven moet worden. De één of andere slimmerik is onder invloed van het hierboven beschreven door God gezonden vermogen, op de afkorting ARGE gekomen en zo is daar een Dienst met slechte intenties uit geboren.

Wat ik echter opmerkelijk vind, is dat allen, behalve u, zoals u mij in ons

persoonlijk gesprek immers nadrukkelijk meedeelde, dit alleen maar beamen kunnen. Maar u onderschat uw jonge medewerkers hier enorm, want deze geven zich natuurlijk alle denkbare moeite, om de naam van uw Dienst recht te doen. In ieder geval mag je toch wel echte prestatiebereidheid in een, niet per se typische, prestatie maatschappij verwachten.

Dus sturen deze prestatiegerichte medewerkers dan mensen zoals ik voor een keuring naar de gezondheidsdienst. Ik dacht altijd, dat men de kwaliteit van het vlees van halve varkens karkassen veterinair keurt in het slachthuis, dat men na een ongeluk de schade aan een auto keurt, of dat men een balans goed- of afkeurt voordat men een bedrijf koopt. Maar mij naar een keuring sturen ... ?

De geest van uw Dienst toont zich natuurlijk niet alleen in een slechte betalingsmoraal, maar ook door de taal. In overheidsinstellingen leefde altijd al een bepaalde taalgeest met een zeer eigenzinnige creativiteit. De creatieve taalgeest van een ambtelijke instantie leeft allereerst van ontmenselijking. Niet de mens staat centraal, maar statistische gegevens. In uw geval zijn dat de "hulpbehoeftigen" of "bijstandsgezinnen" of "sociale parasieten". Op een bepaalde manier kan je dat nog door de vingers zien, want het is natuurlijk ondoenlijk om miljoenen burgers als individuen te beschouwen ...

Kijk eens, wat ik in een encyclopedie vond:

Ambtelijk jargon ook officiële-, administratieve-, bureaucratische taal: de vaktaal van ambtenaren. Het wordt gekenmerkt door:

- het streven naar uiterste nauwkeurigheid, wat zich vertaalt in samengestelde constructies (*Afdeling Klantenreacties*);
- vorming van nieuwe algemene benamingen (*klant, hulpbehoeftige*);
- sterke abstractie (*bijstandsgezin*);
 - wollig taalgebruik met geringe verstaanbaarheid (*wetenschappelijk onderzoek heeft vastgesteld, dat de burger 25% begrijpt van de brieven die door een overheidsinstantie verzonden zijn*).

Het Duits kent één woord voor de Afdeling Klantenreacties: Kundenreaktionsmanagement.

Taalnormering, of standaardisatie: het vastleggen van definities en naamgevingen, en de poging om deze vastlegging in het taalgebruik af te dwingen.

Rechtsgeleerden doen dat al sinds de oudheid en het Duitse Normeringscomité heeft dat in 1917 voor de techniek in Duitsland gedaan. Het is de neiging van veel vaktaal, vooral van ambtelijk jargon.

(Voorbeeld: Hartz IV, ook als men de taalgeest, die men daarmee oproept, nu begrijpelijkerwijs liever kwijt dan rijk is om het imago op te poetsen.)

Deutsches Institut für Normung (DIN) is de Duitse nationale normeringsinstantie. De eerste DIN-norm verscheen in 1918. De afkorting was eerder ook bekend als Das Ist Norm en Deutsche Industrie-Norm(en). In 1920 verscheen de bekende norm voor papierformaten: DIN 474, bijvoorbeeld DIN-A4.

Taalsturing, sturing van de taal; d.w.z. manipulatie, controle van mensen door middel van taal. Vaak gaat sturing vooraf aan manipulatie of gaat zij hand in hand met haar (propaganda). Spraaksturing met manipulatieve opzet maakt gebruik van bewust gestuurde verschuivingen in de betekenis, en van eufemismen, vaak door vorming van nieuwe woorden of complex samengestelde woorden.

Eufemein (Oudgrieks), **eufemisme**, minder onaangename, vriendelijker bewoordingen: de eufemistische (verzachtende) omschrijving, maakt vaak deel uit van een metafoor, een onrealistische definitie en interpretatie, vaak een middel voor taalsturing en manipulatie

– voorheen "bijstandstrekker" tegenwoordig "klant", vroeger "uitkeringsgerechtigde werkloze" nu "hulpbehoefte".

Een **eufemisme** is een **stijlfiguur** waarmee iets mooier, vriendelijker en/of minder onaangenaam wordt voorgesteld dan het in werkelijkheid is.

Vaak gaat het om het in andere, minder confronterende bewoordingen weergeven van zaken waarop een algemeen **taboe** rust. Het gebruik van eufemismen wordt met andere woorden sterk bepaald door gevoelswaarde (**connotatie**).

Propaganda (Latijn: *propagare*) ter verbreiding - de poging, de publieke opinie voor de eigen mening te winnen en de daarvoor gebruikte middelen; een specifiek geval van taalsturing en manipulatie. (Voorbeeld: "Vroeger of later krijgen wij jullie".)

Sturing van anderen; taal wordt gebruikt om gedrag van anderen te beïnvloeden – dat is een sociale taalfunctie; zie <http://juflara.weebly.com/taal>.

Propaganda is een vorm van [communicatie](#) waarbij door de belanghebbende partij wordt getracht aanhangers voor haar gedachtegoed te winnen door het bespelen van de [publieke opinie](#). Dit wordt bewerkstelligd door het bewust verspreiden van eenzijdige en/of verzonnen informatie.

Het woord, in 1622 met de pauselijke bul geïntroduceerd, werd tot in de 20e eeuw als een algemene term voor politieke, religieuze en commerciële publiciteit gebruikt. Tegenwoordig wordt politieke propaganda vaak op één lijn geplaatst met commerciële reclame; als algemene term voor beide werd 'omgekeerde' reclame (Sombart 1928) of 'reclame' (Buchli 1962) voorgesteld, terwijl religieuze propaganda in het taalgebruik wegviel.

Werner Sombart (1863 – 1941) was een Duits econoom en socioloog. [Hanns Buchli](#): *6000 Jahre Werbung. Geschichte der Wirtschaftswerbung und Propaganda*. Berlin: de Gruyter (6000 jaar reclame. Geschiedenis van reclame en propaganda).

Nu beste O-man-Graumann, ik wil u bij dit alles niets kwaads in de schoenen schuiven. Al die woordgedrochten en de ijzige invloed van uw ambtelijke abstracties getuigen vaak alleen maar van een slechte stijl. Ik gun met liefde sommige van deze creatieve taalvirtuozen in uw Dienst eens een schrijfcursus bij de Volkshogeschool, want taal is magisch en in uw magie is zoveel betekenis onbegrijpelijk achter een sluier verborgen. Als echter eenvoudig begrijpen van taal voor ons allemaal het hoogste doel zou zijn, zou ik, de schrijfster van deze brieven, misschien ook binnenkort een bookmaker zijn en niet eentje die weddenschappen op paarden aanneemt.

Wat mij een beetje troost is dat alle jargon van uw Dienst niet alleen op mij

een negatieve invloed heeft, maar ook afbreuk doet aan u. U hebt daar ook last van, dat de hele wereld "Hartz IV" tegen u zegt en u daarmee tot een plaatsvervangend medewerker van een criminele aanbieder van seksreizen bestempeld.

Doelt de schrijfster op het [sexschandaal](#) dat in de zomer van 2005 bij Volkswagen (VW) aan het rollen kwam? De Raad van Bestuur – waaronder de directeur Personeel [Peter Hartz](#) – werd beschuldigd van het organiseren van seksreisjes. Naar hem werden de als [Hartz-concept](#) bekendstaande hervormingen in de arbeidsmarkt vernoemd, die in de vroege jaren 2000 onder het bewind van bondskanselier Gerhard Schröder tot stand kwamen. De maatregelen werden in vier pakketten geïmplementeerd. Hartz I en Hartz II werden van kracht 1 januari 2003, Hartz III volgde op 1 januari 2004. Het meest bekende en drastische pakket Hartz IV trad in werking op 1 januari 2005. Het begrip *Hartz-IV* is in Duitsland zeer bekend geworden. Hierdoor werd het Duitse systeem van werkloosheidsuitkeringen voor langdurige werklozen (*Arbeitslosenhilfe*) en het systeem van sociale uitkeringen (*Sozialhilfe*) samengevoegd en vastgesteld op het laagste niveau van deze twee uitkeringen.

Ja, taal is wonderbaarlijk! Maar de media haasten zich om u te helpen en zorgen direct al voor de nieuwe taalregeling. Ze leggen over de oude gewoon een sluier en passen haar aan de moderne tijdgeest aan.

Op 1 augustus 1998 werd de spelling van het Duits gewijzigd. Deze spellingshervorming was enigszins controversieel. In 2006 kwam er een herziening van de spellingherziening, waarin enkele spellingsveranderingen werden teruggedraaid.

"Het oude stuk, men speelt het weer ..."!

O-man Graumann, wij begrijpen elkaar,
uw Maximiliane Wonder-Licht

Betreft: "O"

- in de keel blijven steken

Man, O, Graumann,

Wie weet in onze aardappelrepubliek eigenlijk nog, wat het woord "waardigheid" betekent, waar jonge mensen elke dag hun waardigheid in de shows van de "Dumpfbacken-TV" of op YouTube op het internet te grabbel gooien?

'Dumpfbacke' is een denigrerende term voor een onnozel en naïef persoon, die het ontbreekt aan invoelingsvermogen en realiteitszin.

Ik heb het weer eens in een lang bewaard en goed bekend staand naslagwerk opgezocht. Zo omschrijft Brockhaus haar:

De *Brockhaus Encyclopedie* is een Duitstalige encyclopedie, die tot 2009 gedrukt werd door de firma F.A. Brockhaus. De eerste editie zag in 1796 het licht in Leipzig.

Waardigheid - de aan een mens uit hoofde van zijn intrinsieke waarde toebehorende betekenis; ook aanduiding voor de uit deze betekenis voortkomende respectvolle houding.

Menselijke waardigheid - het recht van de mens, als drager van geestelijke en morele waarden, omwille van zichzelf geacht te worden. Zij verbiedt elke vernederende behandeling of de behandeling van een mens als "louter object". Volgens artikel 1, paragraaf 1 GG is de menselijke waardigheid onaantastbaar; haar te achten en te beschermen, is de plicht van alle staatsgezag.

Voor meer informatie over de Grondwet van de Bondsrepubliek Duitsland, klik [hier](#).

De praktische betekenis van deze bepaling is een aanvulling op de meer specifieke grondrechten, die op hun beurt gebaseerd zijn op de menselijke waardigheid.

Geachte heer Graumann, weet u, dat tot onze concrete fundamentele rechten zowel de menselijke waardigheid als ook de vrije ontplooiing van de persoonlijkheid behoort? Hoe maakt u deze grondrechten in uw ARGE-dienst eigenlijk waar?

Wist u ook dat deze grondrechten in feite rechten zijn die de burger tegen de staat beschermen, die u vanwege uw beroep vertegenwoordigt, en dat in geen geval een grondrecht in zijn essentie aangetast mag worden?

Iemand van zijn waardigheid beroven is tegenwoordig enerzijds een bron van vermaak, anderzijds een bureaucratische beschikking en, niet te vergeten, kapitalistische marktwetten hebben zich nog nooit aan enigerlei fundamenteel recht iets gelegen laten liggen.

Nu begrijpt u misschien eindelijk, dat het in uw ARGE-dienst eigenlijk niet in de eerste plaats om geld gaat, maar om de naleving van de grondwet. Mensen kunnen best met weinig geld toe, als men hen hun waardigheid en de vrije ontplooiing van hun persoonlijkheid niet afneemt.

Moeten rondkomen van weinig geld betekent in uw Dienst automatisch ook dat de waardigheid van uw "hulpbehoeftige klanten" niet langer onschendbaar is en dat zij op een verraderlijke manier in de ontwikkeling van hun persoonlijkheid gehinderd mogen worden, want alles, werkelijk alles wordt gecontroleerd.

Maar de aantasting van de waardigheid treft uiteindelijk niet slechts de mensen, die door kapitalistische marktwetten gedwongen worden, bij u aanvraagformulieren in te vullen, maar ook uw medewerkers. De vraag rijst steeds weer, wie verachtelijker is, hij die de waardigheid van een ander schendt, of degene die men zijn waardigheid gedwongen afneemt? Het erge is dat de ene kant daar zeer onder lijdt, terwijl de andere kant niet eens in de gaten heeft, hoe hij zijn waardigheid verliest. Voor hem is het vernederen van mensen niet meer dan dagelijkse routine, hij meent niets verkeerd te doen.

Ik heb eens geprobeerd om mij in de situatie van uw werknemers te verplaatsen. Elke dag zou ik de bankafschriften van de laatste drie maanden

van de aanvrager moeten bekijken. Plotseling wist ik alles over de persoon, want tenslotte is de creditcard of bankpas wettig betaalmiddel en wordt alles via de bankrekening verrekend. Ik zou dan weten van welke firma de werkloze heer G., die tot voor kort nog kantoorchef bij de gemeente was, zijn seksspeeltjes betreft, in welk bordeel de getrouwde, voormalige administrateur de heer T. twee maanden geleden zijn pleziertjes had. Van de jonge lerares zonder vaste aanstelling mevrouw S. zou ik weten, waar ze haar ondergoed koopt en dat ze zes weken geleden na een lingerie-aankoop in een rendez-vous hotel in Hamburg was. Van mevrouw M. zou ik te weten komen dat ze haar moeder, mevrouw L., in het katholieke bejaardentehuis regelmatig gerieflijke inlegluiers laat sturen, dus ik vermoed dat de zorg in het katholieke bejaardentehuis niet al te best is. Tegelijkertijd weet ik nu ook, dat mevrouw L. daar gebrek aan heeft en het in de broek doet. En neem dan de jonge leraar, de heer K., die drie weken geleden eindelijk de bijbetaling voor zijn verblijf in de verslavingskliniek overgemaakt had.

Alles wat mensen niet graag publiekelijk bekendmaken, wat tot hun intieme privésfeer behoort, dat zij willen afschermen, weet ik, als uw medewerker plotseling. Ook zou ik niet de enige in uw huis zijn die ervan wist, want meestal werken er aan mijn aanvraag al negen mensen, en wie weet hoeveel mensen met de aanvragen van de anderen bezig zijn.

Dan stel ik mij voor dat de heer G. misschien mijn buurman is, de heer T. coacht het voetbalteam van mijn dochter bij de sportvereniging. Mevrouw S. leidt de Weight Watchers groep, waar ik met mijn ponden vecht, zodat ik eindelijk ook eens in sexy lingerie pas. Mevrouw L. woont in de kamer naast mijn zorgbehoevende vader voor wie ik nu misschien toch beter een ander verpleeghuis kan zoeken. Tot slot verneem ik dan, dat de heer K. in de kleuterschool van mijn zoon als 1-euro-kracht werkt.

Langdurig werklozen die Hartz-IV ontvangen kunnen verplicht worden een [1-euro-job](#) te accepteren. Deze werknemers hebben geen arbeidscontract en dus ook niet de daarbij behorende arbeidsvoorwaarden.

Man, Graumann, de wereld is zo klein en ik zou overal de mensen tegenkomen van wie ik de meest intieme zaken op mijn bureau had. Opeens krijg ik bizarre ideeën en bedenk me hoe prettig het toch zou zijn, blind te zijn,

want dan hoefde ik al die gênante details niet meer te zien. In ieder geval zou ik onmiddellijk verhuizen naar een andere stad, om de kans één van deze mensen te ontmoeten, zo laag mogelijk te houden. Zo zou ik ook het gevaar ontlopen, vroeger of later het huis niet meer uit te durven. Want ik vind het ten diepste onwaardig al deze bijzonderheden uit het leven van vreemde mensen te moeten vernemen. Details die zij eigenlijk nooit, alleen aan hun beste vrienden of hun biechtvader zouden vertellen. Alleen omdat mensen van de mondiale kapitalistische arbeidsmarkt worden uitgekotst op de bureaus van uw medewerkers, mogen ze nu geen privacy meer hebben? Waarschijnlijk houdt u mij nu voor een betweterige verbitterde kleinburger met verouderde ideeën over waardigheid, die de tijdgeest niet meer begrijpt en zich niet meer kan aanpassen. Ik evenwel, begrijp nu, waarom al uw medewerkers zo jong zijn. Niet alleen dat ze goedkoper zijn, maar het is de generatie die door „Dumpfbacken-TV“ en YouTube gevormd is. Zodoende is het personeelsbestand van een vanaf het begin onwaardige Dienst gevuld met mensen die de privésfeer, de menselijke waardigheid en de schaamte ontkennen. Tenslotte had de bedenker van uw ARGE-dienst al problemen met deze kwesties.

Doelt de schrijfster hier op de omstreden, in 2002 aangetreden en in 2004 wegens gebrek aan vertrouwen ontslagen hoofdbestuurder van de Bundesagentur für Arbeit, Florian Gerster ?

Met vriendelijke groet,
uw Maximiliane Wonder-Licht

Betreft: "Oh, la la"

– interpretatie van gegevens?

Beste O-man-Graumann,

Vandaag heb ik mij in de statistiek verdiept en ik zou wel eens willen weten, hoe vrij men is bij de interpretatie van deze cijfers. Vaak vond ik het woord 'voorlopig'. Voorlopig hangt vast samen met fictief, of wordt er alleen mee bedoeld dat deze cijfers altijd voorop lopen.

Dat er in onze aardappelrepubliek feitelijk maar 34.520 alleenstaande vaders zijn, kwam voor mij als een complete verrassing. Die 627.403 alleenstaande moeders verbaasde mij niet zo, want eigenlijk hoorde ik de laatste twintig jaar ook tot deze beroepsgroep. Maar als ik de getallen eens vergelijk, is elk van die 34.520 vaders een *Excuus Guus*, het zijn de uitzonderingen in een vrouwenberoep - niet waar? Wie voedt eigenlijk uw kinderen op?

Buitengewoon interessant aan al die cijfers vond ik, dat u zich met uw Dienst niet wil aanpassen aan het gemiddelde in de aardappelrepubliek. Er schuilt blijkbaar toch nog een kleine rebel in u. Van u krijgen statistisch (dat hoeft immers niet perse zo te zijn) meer mannen dan vrouwen geld. In onze stad O zijn er dus meer hulpbehoevende mannen dan vrouwen. Dat mannen dus het hulpbehoevende geslacht zijn, verrast daarbij niet, in ieder geval niet de vrouwen.

Als ik deze cijfers eventjes goed bekijk, zou ik denken dat u niet van vrouwen houdt. Waarom eigenlijk niet? Is het iets persoonlijks of is het omdat de vrouwen van onze stad O niet simpel door uw Dienst in één hokje onder zijn te brengen? Misschien omdat de vrouwen van stad O te groot zijn? Of omdat vrouwen nog nooit in een hokje gepast hebben? Daar kan elke man over meepraten. Welke echte man heeft daar statistisch bewijs voor nodig?

In ieder geval hoop ik, gezien uw verstoorde verhouding met vrouwen, dat u mij dan eveneens heel snel wilt slijten. Ik beloof u ook, dat ik u, als hulpbehoefte man alhier, alle denkbare hulp zal geven en mij zo groot en ongeliefd zal maken als ik maar kan.

Met vriendelijke groet,
uw nu in de statistiek ingewijde
Maximiliane Wonder-Licht

Betreft: "O"

- Valentijn

Beste Valentijn,

Nu ik gisteren de hele avond vooral met u heb doorgebracht, staat u mij toch zeker toe, u bij de voornaam te noemen.

Geen van uw vele bruingrijze documenten, niets van uw razendsnelle gegoochel met cijfers heeft bij mij zo veel verwarring veroorzaakt als deze laatste nacht. Valentijn, ik droomde van u.

U riep mij op voor een gesprek, smeed getallen in mijn gezicht en schreeuwde: "Wat moet ik doen, wat moet ik?" Zo woedend, bijna wanhopig had ik u nog nooit gezien. "Mevrouw Wonder-Licht, ik kan u niet laten gaan, in geen geval. Nooit sta ik u toe, mij te verlaten. De cijfers, de statistiek, ik moet op het gemiddelde uitkomen. Ik heb veel te weinig vrouwen in mijn bestand."

Uw gezichtsuitdrukking vertoonde het hele palet van verbaasd tot ongeloof.

Ik schreeuwde: "Kan ik het helpen, dat de vrouwen je niet mogen! Gedraag je eens charmant, dan komen ze wel."

U had toen ook al een ring in de hand, die u om wilde doen. Ik werd wild om mij heen slaand wakker en kon de slaap niet meer vatten. Nu voel ik me zo, ja, ik weet niet hoe ...

Ik weet exact, wat u nu gaat zeggen: "Mevrouw Wonder-Licht, u moet dat niet persoonlijk nemen." Tenslotte zeggen mensen achter bureaus dat altijd. "Ik heb mijn instructies!" "Dat zijn de regels!" "De wet vereist - u moet begrijpen..." Die gesprekken eindigen altijd met de zin: "Ik zou het ook liever anders willen."

Tegen die tijd vraag ik mij af of ik bij het ontbijt de thee per ongeluk

verwisseld heb voor de rum? Zie ik daarom de persoon die tegenover mij zit dubbel?

Ik denk dan, dat mensen die ambtenaar zijn en de hele dag achter hun bureau zitten, inderdaad neigen naar een gespleten persoonlijkheid, in vaktaal ook bekend onder de noemer schizofrenie. Deze vatbaarheid wordt niet veroorzaakt door traumatische ervaringen in de kindertijd, maar komt door het beroep – een beroepsziekte dus. Acht uur per dag bent u die ene persoonlijkheid, daarna de andere, en in de slaap misschien zelfs nog een derde?

Stelt u zich eens even voor, één van uw medewerkers weigert een huisvader eerst de hem toekomende uitkering, omdat hij de opdracht heeft, het alle aanvragers zo moeilijk mogelijk te maken. Pas nadat iemand een bezwaarschrift heeft ingediend, kan hij een uitkering krijgen. Er ontstaat een fikse ruzie. Dan breekt het einde van de werkdag aan en verandert deze medewerker op weg naar huis in een liefhebbende echtgenoot en zorgzame vader.

De andere vader verlaat ook uw Dienst en keert terug naar huis. Maar omdat hij geen gespleten persoonlijkheid heeft en alles heel persoonlijk opvat, is hij thuis nog net zo boos als aan de balie van uw medewerker. In het ergste geval krijgen zijn vrouw en kinderen dan een flink pak rammel.

De één of andere kleinburger zal wel weer zeggen, kunstenaars zijn gek. We zijn niet gek, we zijn gewoon niet gespleten. Kunstenaars zijn kunstenaars, ieder uur van de dag en de nacht. Daarom kunnen we met de zin "Dat moet u niet persoonlijk nemen" ook zo weinig aanvangen, want wij kunnen niet zomaar van persoonlijkheid wisselen. Helaas begrijpen gespletene dat absoluut niet. Waarschijnlijk jaagt alleen het idee al, dat er zoiets bestaat als een intacte persoonlijkheid u doodsangst aan? Vierentwintig uur per dag ben je een dader achter een bureau, vierentwintig uur per dag ben je de gewillige handlanger van een manager van seksreizen, je kunt je niet verstoppen, je bent voor alle gevolgen verantwoordelijk, dat is ook allemaal veel te zwaar voor een tere mensenziel.

Zij groet u heel persoonlijk,
uw Maximiliane Wonder-Licht

Betreft: "O, jo, jo"
- uitkeringsfraude!

Mijn beste vriend,

U weet wat uitkeringsfraude betekent?

Uitkeringsfraude betekent, een dienstverlener – u – bedriegt een klant - mij – vanwege een uitkering, die haar rechtmatig toekomt. Een uiterst hachelijke kwestie.

Als we een paar weken geleden niet dit interessante persoonlijke gesprek met elkaar gehad zouden hebben, waarin u zo vriendelijk de moeite nam om vanwege al dat gekrakeel en die warboel tussen mij en uw medewerkers te bemiddelen, dan had u zich nu voorover kunnen buigen naar uw teamleider. Die zou het dan onmiddellijk hebben doorgegeven aan de medewerkster, die bezwaarschriften afhandelt. Deze zou de medewerkster, die de aanvraag voorbereidt, onbeheerst de schuld geven, die dan echter gemeend zou hebben, dat de verantwoordelijkheid ligt bij de medewerkster, die de aanvraag in ontvangst neemt. Die wil dat ook niet op zich laten zitten, en foetert degene uit, die kopieën uitprint en die vindt hoe dan ook, dat de medewerker bij de receptie hem onjuiste informatie heeft verstrekt. Dat zou "Stille Post" van boven naar beneden zijn en nogal opzichtig, sommigen noemen dat dan ook pesten.

Ik heb in ieder geval tegen iedereen gezegd dat ik tot het indienen van mijn aanvraag bij u een werkloosheidsuitkering betrokken had. Dat zei ik u ook in ons gesprek, maar u praatte er niet over of u had geen benul. Het ene is net zo erg als het andere. In het eerste geval zou u een uitkeringsfraudeur zijn, in het tweede geval ... daarover wil ik niet graag hardop nadenken.

In ieder geval zit u nu met uw medewerkers in hetzelfde schuitje. Maar omdat u de baas bent, hebt u het verknoeid en moet u al die uitbranders incasseren, zonder deze naar beneden te kunnen afreageren, en neemt u dat rustig persoonlijk.

Vriend Graumann, schaamt u zich nergens voor? U zetelt hier als directeur van een chaotische tent, dat is geen belediging van een ambtenaar in functie,

maar een bewijsbaar feit en dat merkt u niet eens?

U moet zich door een kunstnares, liever gezegd musicienne, om precies te zijn zanglerares, de les laten lezen in de meest eenvoudige basisprincipes van uw werk? Leest u toch nog eens § 24 SGB II, dat mij door toedoen van "Commissaris Toeval" in handen gespeeld werd en u zult zien, zo hulpbehoefstig als u ben ik nog lang niet.

§ 24 SGB II is [hier](#) te lezen (Duits).

"Kommissar Zufall" is een populair begrip in Duitsland. De term wordt vaak in de media gebruikt, vooral wanneer bij een schijnbaar onoplosbare zaak onverwachte en verrassende informatie naar boven komt, die tot opheldering van het misdrijf leidt.

Stelt u zich eens voor, een directeur van een ARGE-dienst moet mij de muzikale en pedagogische grondbeginselen van mijn werk bijbrengen. Mijn opdrachtgevers zouden zo snel mogelijk de relatie met mij verbreken en mij van pure incompetentie beschuldigen. Valentijn, dan zou ik voor altijd de jouwe zijn.

Wie zijn eigenlijk uw opdrachtgevers?

De burgemeester? De burgers van stad O? Ik ga het uitvissen! Daarna zal het pluche onder uw kont zeker een beetje wankelen.

Zwaar teleurgesteld groet u,
uw Maximiliane Wonder-Licht

PS:

Ik geef u een laatste kans. U maakt onmiddellijk het geld, waar ik recht op heb, naar mij over en u biedt uw welgemeende en oprechte verontschuldiging aan.

Zeg in geen geval: "Het spijt mij zeer, mevrouw Wonder-Licht, maar het gaat hier om een betreurenswaardig incident."

Beter zou al zijn: "Het gaat om een regelmatig voorkomend incident!"

Of ook: "Het gaat om een stelselmatig voorkomend incident!"

Het beste zou zijn: "Mevrouw Wonder-Licht, neemt u mij niet kwalijk, ik ben een sloddervos in een chaotische tent. Ik beloof u, dat ik direct orde in de chaos ga scheppen en ik zal er op toezien, dat ook mijn medewerkers op deze weg doorgaan."

Misschien zou ik u dan kunnen vergeven, ja, u zou daar zelfs mijn hoogachting mee verdienen.

Betreft: "Oh,"

- volledig terneergeslagen

O, jij beste Valentijn,

Alles is weg ..., dacht ik, toch accepteer ik je excuses. Ik dank je, dat je je voor mij hebt ingezet, dat je zagezegd uit de hogere sferen van je Dienst bent afgedaald naar de lagere regionen waar het handwerk, het verwerken van de aanvragen, wordt gedaan. Alleen om mij te helpen.

Ja, zo is mijn vrijheid waarachtig voor jou nog duur geworden. In plaats van de oorspronkelijke € 438,52 per maand, kost zij je nu 807,82 euro.

Waag het dus nooit weer om "klant" tegen mij te zeggen, want tenslotte heb ik je een prijsstijging van 46% afgepingeld. Kennelijk ben ik in de wieg gelegd voor een baan in het bedrijfsleven.

Je schrijft mij in je brief, waarin je je excuses aanbiedt, dat het je gekwetst heeft, dat ik je zie als een sloddervos in een chaotische tent. Geloof me, het was niet kwaad bedoeld. In den beginne heerste er, naar men zegt, ook chaos, maar na de oerknal, ontstond de aarde waarop wij beiden nu leven. Beschouw het daarom als een blijk van waardering voor je kwaliteiten.

Ook wil ik niet dat je geraakt wordt. Wordt iemand getroffen, bijvoorbeeld door een kogel uit een pistool, dan is hij dood, wordt hij geraakt door woorden, dan is zijn ijdelheid gekwetst. Beide brengen niemand verder. Nee, Valentijn, ik wil juist dat je geraakt wordt. Daarom schrijf ik je deze brieven zo zonder mededogen. Want pas nadat iemand echt getroffen is, huilt zijn hart en is hij bereid iets te veranderen. Dat is zagezegd een universele wet, dat geldt dus ook voor ambtenaren. Door deze regel kon ooit een Saulus tot een Paulus worden.

[Paulus](#) was één van de vroege leiders van de christelijke kerk. In het Nieuwe Testament van de Bijbel, in het boek [Handelingen](#) (9: 1-31), wordt het [verhaal over de bekering](#) van Saulus-Paulus verteld. Wanneer Paulus op weg is naar Damascus om de christenen die daarheen gevluht zijn gevangen te nemen en te doden, verschijnt Jezus in een visioen aan hem, waarop Paulus tot inkeer komt en zich bekeert tot het christendom. Velen menen dat Paulus voor zijn bekering Saulus heette.

Valentijn, omdat het toeval zich bij het indienen van mijn aanvraag als enige betrouwbare vriend heeft bewezen, heeft het mij een "bom" voor jou in handen gespeeld. Daarmee vergeleken zijn alle terroristen van deze wereld koorknappen.

Nu weent mijn hart en ik heb de grootste compassie met je. Valentijn, wij tweeën zitten nu in hetzelfde schuitje, omdat we niet behoren tot de generatie, die ik dadelijk aan je zal voorstellen en dat is op de één of andere manier niet grappig.

Sta mij toe uit deze literaire "bom" te citeren:

“Want de Generatie Dom vormt op het werk een gevaar voor zichzelf en voor anderen. Bij het zien van de tsunami aan hersenlozen, die op ons afkomt, krijgen de mensen, die ons eigenlijk een baan zouden moeten geven, bij voorbaat koudwatervrees: in een recente studie waarschuwt het Institut der deutschen Wirtschaft voor “het gebrek aan vorming en de algemene zwakte van het menselijk kapitaal”, dat Duitsland voor ernstige problemen zal stellen.”

Generation Doof. Wie blöd sind wir eigentlich? [Generatie Dom. Hoe stom zijn wij eigenlijk?] is een boek geschreven door Stefan Bonner en Anne Weiss. Op ironiserende wijze nemen de schrijvers hun leeftijdgenoten onder de loep. Zij behoren tot een generatie die zichzelf niet serieus neemt, maar door anderen wel altijd kritisch bekeken wordt (in 2008 verschenen bij Verlagsgruppe Lübbe GmbH & Co. KG, Bergisch Gladbach.) Het citaat is te vinden op bladzijde 104.

[Institut der deutschen Wirtschaft](#) (IW; Instituut voor het Duitse Bedrijfsleven te Keulen).

In dit onderzoek komt dan ook het potentieel van een aardappelrepubliek, het gebrek aan scholing en de hete adem van het bedrijfsleven samen.

De waardigheid van de mens is ... menselijk kapitaal en dan ook nog zwak en dom? Nou ja, concernmanagers brengen het er niet beter af, tenminste wat betreft stompzinnigheid en een tekort aan menselijkheid. Daarmee is ook hun waardigheid verloren, alleen beseffen zij het niet, omdat ze dollartekens in de ogen hebben. Stel je eens voor, dat ik tegen je zou zeggen: "Hé Valentijn, jij

zwak menselijk kapitaal!" Wat denk je, zou je kans maken een aanklacht wegens smaad te winnen? Praat je zo over mensen als je hen respecteert?

Het geglobaliseerde bedrijfsleven waardeert zijn werknemers niet en dat leidt tot flinke problemen en ARGE Jobcenters.

Valentijn, nu weet ik hoe moeilijk het voor je moet zijn je dagelijks brood te verdienen. Dat jij je daarnaast dan ook nog bekommert om zo'n "veeleisende klant" zoals ik, siert je mateloos. Neem daarom dit boek *Generatie Dom. Hoe stom zijn wij eigenlijk?* aan als een geschenk van mij.

Of je het nu als een eenvoudige omkoping van directeur Valentijn Graumann wil zien, zodat deze mij in de toekomst ook nog ter wille zal zijn, of als donatie voor de huisbibliotheek van je ARGE-dienst, of misschien als een geschenk voor de mens, die Valentijn Graumann elders is - het is jouw keuze. Lees het boek en je zult het met mij eens zijn:

Jij en ik hebben maar één kans - laten we hem goed gebruiken!

Zij groet je met een droevig hart,

Maximiliane Wonder-Licht

Betreft: "OOOooohhh"

- crash

Valentijn,

Wat moet ik hierover nog zeggen? Gisteren had ik een afspraak met de arbeidsbemiddelaar, die in uw Dienst immers ook nog voor mij aan het werk is. Een werkelijk vriendelijk, eerlijk persoon met gevoel voor humor. Geen moeite is hem te veel.

De man was net terug van vakantie, bruin gebrand en blakend van dadendrang. Dus zat ik hoopvol tegenover hem, want tenslotte wil ik weg bij jou, koste wat kost!

Maar zoals het spreekwoord zegt: "Inspanning alleen is niet genoeg!" Hij voerde mijn naam in de computer in, maar er gebeurde niets. Toen vroeg hij me voorzichtig hoe mijn naam gespeld werd. Ik zei tegen hem: "Wonder in de betekenis van een 'spontane genezing' en licht zoals 'het licht zien', iets wat iemand bij vlagen weleens op kan gaan." Dapper typte hij verder - niets! "Met of zonder koppelteken?" vroeg hij, een beetje onzeker. Ik zei hem dat het wonder en het licht al lang innig met elkaar verbonden zijn. Dus met. Hij begon weer te typen.

"Mevrouw Wonder-Licht, de computer kent u niet!"

Valentijn, dat gaat te ver, je computer kan mij toch niet eenvoudigweg verloochenen! Of schaamt die zich zo voor de chaos in deze tent, dat die mij - nu ik de wanorde aan het licht heb gebracht - gewoon negeert? Omdat die anders zijn gezicht zou verliezen? Tenslotte worden deze computers tegenwoordig in Azië gebouwd. Nu, het komt, zoals het komen moet, plotseling viel hij helemaal uit. Maximiliane Wonder-Licht, dat was gewoon te veel voor hem.

Of zit jij daar misschien achter? Ik vertrouw je inmiddels van alles toe. Misschien heb je me gewist, omdat je mij ook niet langer verdragen kon? Mijn arbeidsbemiddelaar zat in ieder geval in zak en as. Alles wat ik van hem

wilde, zat vast in die kast en die weigerde te werken. Wat moet ik nu doen? "Help! Ik ben een ster – haal me hier uit!" Ik ben vastbesloten om ervoor te zorgen dat het volgende junglekamp van Dumpfbacken-TV in jouw ARGE-dienst zijn tenten opslaat. De bureaucratische-jungle-variant. In plaats van wormen zuigen, paragrafen kauwen, in plaats van zich voor aap te laten zetten als ezel, onrust stoken! Als winnares - tenslotte ben ik dankzij jouw hulp goed voorbereid op de show - ben ik dan heel snel weg om nooit meer terug te komen en als mevrouw Zomer krijg ik een reclamecontract bij een koffiebedrijf. Dat zou dan eindelijk iets degelijks opleveren: "Inspanning alleen is immers niet genoeg ...".

Op YouTube zijn verschillende filmpjes te bekijken van een 'junglekamp van Dumpfbacken-TV', zie bijvoorbeeld [hier](#).

Maar nu, nadat ik je mijn wens je te verlaten, zo nadrukkelijk gemeld heb en ik zo jammerlijk mislukt ben, wil ik mijn blik ook een keer op iets positiefs richten. Misschien troost het je een beetje, dat niet alles in je huis slecht gaat.

Ik kwam langs de gigantische plastic containers in de wachtruimtes en zag dat je toch een hart hebt. Voor elk hulpbehoefstig kind een fris gewassen knuffelbeest uit de afvalcontainer voor oude troeteldieren om mee naar huis te nemen.

De wachtruimte wordt een evenementenparadijs voor kinderen. Wat Zweedse meubelzaken kunnen, kan een ARGE-dienst al lang. Tenslotte zijn onze kinderen de klanten van morgen. Vroeg beginnen met klantenbinding is een investering in de toekomst.

De kanselier van onze aardappelrepubliek toert net door de onderwijswoestijnen van ons land om zich op de hoogte te stellen.

Voorzichtig is zij eerst eens bij de jongsten begonnen. Dat werkt, zoals haar minister met de vele kinderen - hoe was haar naam ook al weer? – "Vrouw verre van het lijden", het voorleeft, qua imago gewoon het beste.

De schrijfster doelt waarschijnlijk op de Minister voor Familiezaken, Ursula von der Leyen. In 2009 had zij, zij was toen 50, zeven kinderen. [Hier](#) een interview met haar.

In een geselecteerde kleuterschool stuitte zij toen vervolgens op al die leuke kleintjes met al die snoezige knuffels. Helaas, stond op de troeteldieren, de naam van uw ARGE-dienst niet, zodat het beeld dat haar hier geboden werd, natuurlijk een beetje geflatteerd was.

Als zij zich er dan evenwel doorheen geworsteld heeft tot aan de doodlopende weg van onze educatieve woestijn, zijn de knuffeldieren natuurlijk weg, maar al die kinderen die hun knuffels van jou gekregen hebben, zullen daar voor haar zitten. Geen kans – daar helpt ook het bezoek van de kanselier van een aardappelrepubliek niet tegen.

Tot nu toe zijn het immers geëngageerde docenten van het vmbo geweest, die hun leerlingen op de toekomst voorbereiden, maar ik vind dat dat in de toekomst door echte vaklieden overgenomen moet worden. Je zou je ARGE-dienst hier mooi kunnen promoten.

Wat ik echter het mooiste aan je oude troeteldierenactie vind, en als alleenstaande moeder put ik natuurlijk uit een schat aan ervaring, heel incidenteel kan een knuffeldier natuurlijk kinderen troosten. Wij ouders zijn inderdaad heel ingespannen bezig, om aan alle eisen, die jij aan ons stelt, te voldoen. Dat geldt speciaal voor die 627.403 alleenstaande moeders. Kinderen opvoeden, het huishouden doen, met weinig geld zien rond te komen, werk zoeken dat je kan combineren met de opvoeding van je kind en dat ook nog vinden, kinderopvang organiseren, onzekerheid en wanhoop verwerken, bij jou aanvragen indienen, het sociaal recht aan je collega's uitleggen, bezwaarschriften schrijven ... Er blijft voor het kind niet veel aandacht meer over en dus kan het sommige van zijn zorgen alleen aan het van jou gekregen troeteldier toevertrouwen. Afgezien daarvan, wat kan het kind allemaal niet overkomen als de ouders vroeger of later zo overvraagd worden, dat ze volledig door het lint gaan ...

Dus lieve Valentijn, ik ben ontroerd, hoezeer deze kinderen je aan het hart gaan.

Daarmee groet ik je van harte,
je Maximiliane Wonder-Licht

Betreft: "O, nee!"

- een liefdesbrief

Mijn geliefde Valentijn,

Wat denk je, nu, nadat alle rottigheid, alle hindernissen, tussen ons weggevallen zijn, de beëindiging van alle vaagheden in onze relatie in zicht is? Ik kan niet anders, dan jou als mijn, hoewel eerst nog verzonnen, geliefde te beschouwen. Ik doe dit maar gewoon zo, zoals jij met je getallen, die jij ook graag vanuit het verleden op de één of andere fictieve toekomst projecteert.

Nu zit je vast achter je grote bureau, achter je enorme blauwe scherm, dat zich dapper afslooft, om jou in je kantoor van een koele, onpersoonlijke sfeer te verzekeren. Maar kunst speelt niet alles klaar! Oh, nee, geliefde Valentijn, ik voel je opwinding. "Dat gaat te ver, dat is een grensoverschrijding, dat kan je met een directeur toch niet doen!"

Ja, mijn liefste, in onze relatie gaat het al vanaf het begin om grensoverschrijdingen, alleen wilde jij dat tot nu toe eenvoudig niet toegeven. Wat als uw vrouw deze brief zou vinden. Oh, mijn boven alles geliefde Valentijn, wat zou dat een complicaties geven. Maar zo gaat dat als mensen elkaar zo dicht naderen. Er zijn steeds weer mensen die problemen hebben met zo veel nabijheid. Maar uiteindelijk heb jij je met alle macht in mijn leven gedrongen. Want wilde je niet alles van mij weten, alles van mij hebben?

Je hebt zelfs contact gezocht met mijn ex-minnaar en de vader van mijn kind, die ik jarenlang niet gezien heb. Onder normale omstandigheden, zou je denken dat je jaloers was. Vervolgens moest ik je al mijn bankgeheimen verklappen, je hebt je zelfs in de rechtszaken met mijn huisbaas gemengd. Ik moest je al mijn neveninkomsten voorleggen. Voor zoveel openheid schamen de vertegenwoordigers van onze aardappelrepubliek zich zelfs. Wat moet ik daar als gewone burger op zeggen, als die het al niet verdragen. Tenslotte

heeft zo'n volksvertegenwoordiger toch een voorbeeldfunctie en als die het niet kan, wie dan wel.

Toen het om mijn gezondheidstoestand ging, nam je geen genoegen met de verklaring van mijn dokter waarin hij een voedselintolerantie bevestigde. Nee, tot in detail wilde je bewijzen van mijn binnenleven. Maar dat zal altijd een onopgehelderd punt in onze relatie blijven, want een slang naar binnen slikken, die mijn darmen belicht en filmt, dat heb ik dan toch geweigerd. Zo diep wilde ik mijn binnenste niet voor je openleggen, ook al heeft het me een aanzienlijke korting op mijn uitkering opgeleverd.

Ja, onze relatie bestaat vooral uit grensoverschrijdingen. Maar ik geef mij nu aan je over en neem dat, wat je me wilt geven. Maar als je elkaar zo dicht genaderd bent zoals wij, dan doet het een relatie goed, voor een korte periode wat afstand te nemen. Valentijn, ik wil graag twee weken vakantie nemen. Ik snak naar een eiland en het eilandgevoel. Denk alsjeblieft niet dat ik je wil bedriegen, je geheime geldbronnen verzwegen heb. Deze reis is een jaar geleden al geboekt en betaald. Toen had ik mijn eigen geld nog en was ik nog niet afhankelijk van jou, we kenden elkaar zelfs nog niet.

Denk ook niet dat ik een plezierreisje naar Brazilië wil maken. Ik heb de reis echt niet bij de oprichter van je Dienst geboekt. Ik ga tenslotte geen man betalen, alleen omdat ik wat lol met hem hebben wil. Bij mannen uit de politiek, het bedrijfsleven en de vakbeweging is dat natuurlijk iets anders, die zijn vaak vet, oud, lelijk en emotioneel opgedroogde paddenstoelen. Dus absoluut niet opwindend, om niet te zeggen buitengewoon saai. Deze mannen vallen op jonge, aantrekkelijke dingen. Om hen te helpen, als ooit iets omhoog moet komen, is best veel aandrang en steun nodig en dat de heren gratis Viagrapillen kunnen gebruiken, daarvoor hoef je niet Beate Uhse te heten.

In 1930 begon [Beate Uhse-Rotermund](#) de eerste seksshop ter wereld. Het bedrijf is uitgegroeid tot een bekende winkelketen voor lingerie, mode en seksspeeltjes met vestigingen in zeven Europese landen. Het bedrijf is ook online actief.

Mijn liefste, ik blijf helemaal alleen op het eiland, gewoon omdat ik afstand wil

nemen van alle dwazen op deze wereld. Ik verraad niet, naar welk eiland ik reis. Ten eerste omdat ik niet wil dat je jaloers wordt, omdat je immers achter je bureau en het onaangedane, koele beeldscherm moet blijven zitten, en ten tweede omdat ik beslist alleen wil zijn. Dus zoek mij niet op. Neem van mij aan, dat het niet uitmaakt waar je heen zou reizen, in alle windrichtingen strekken zich minstens 1500 kilometer machtige golven tussen ons uit.

Ik zal alleen "*Het Narrenschip*" meenemen. Als je wist, uit welke eeuw het dateert, zou je het met mij eens zijn dat dwaasheid de betrouwbaarste bedrijfstak is en de dwaas de meest crisisbestendige arbeidsplaats ter wereld heeft. Troost je dus als je deze regels leest, ik bereid mij op een dwaze toekomst voor.

Je jou innig liefhebbende,

Maximiliane

Het *Narrenschip* is een satirische allegorie in Duitse strofen. Het werd in 1494 in Bazel gepubliceerd door de humanist en theoloog Sebastian Brant.

Betreft: O,

- het oude stuk, men speelt het ... enzovoorts

Mijn hart, mijn allerliefste Valentijn,

Nog voordat de oude aanvraag bij jou is verwerkt, is nu na mijn vakantie al een nieuwe betaalbaar. Ik stel vast dat jouw medewerkers ons stuk graag nog een keer willen spelen. Wat denk je, zullen we weer?

Er is een zeer interessante ontwikkeling, die maakt dat, om het zo te zeggen, dingen niet gaan vervelen. Je medewerkster heeft voor mij een “deadline” vastgesteld voor de inlevering van stukken. Raad eens welke datum zij heeft gekozen ... Het is de 25ste december die dit jaar op een donderdag valt. Zeg eens, laat je je jonge medewerksters nu ook al met Kerstmis werken? Of word ik tot een HOOGST RARE inbraak gedwongen?

Wel ik geef toe, het zou voor mij wel een zeer aantrekkelijk idee zijn om met Kerstmis jouw heilige hallen binnen te stappen en onder de engelvleugels het één of andere lied ten gehore te brengen. Ik zou natuurlijk niets stelen, want bij jou is, zoals bekend, sowieso niets te halen. Nee, ik zou op het bureau van de medewerkster, die de aanvraag verwerkt, naast de onder de zwaarste dreigementen opgeëiste documenten (“Indien u niet binnen de gestelde termijn reageert, resp. de gevraagde documenten niet aanlevert, zal ik verdere medewerking aan de betalingen van de uitkering aan u en de met u in de behoeftegemeenschap levende personen tot nader order beëindigen.”) zelfs nog een stukje van mijn legendarische Kersttaart zetten. Een echte vijf-sterren taart, kan ik je wel vertellen. Bij haar kleine chef, de teamleider, en jij, haar grote baas, zou ik er natuurlijk ook één op het bureau zetten.

En als je nu eens een blik op de kalender zou werpen, weet je, dat dit voor iedereen op Kerstavond een heel ERG reukvol feest kan worden.

In de originele Duitse tekst staat 'die Bescherung', wat 'pakjesavond' betekent: uitdeling van (Kerst)geschenken (op Kerstavond).

Maar het hele project kunnen we nog vooraf met Günther Jauch van de verborgen camera bespreken. We zullen de eerste prijs krijgen, dat garandeer ik je. Oh, je bedoelt, Günther Jauch maakt helemaal niet de verborgen camera? Zo precies moet je het ook weer niet nemen, je zou wat minder pedant moeten zijn, denk ik.

[Günther Jauch](#) (1956) is een Duits televisiepresentator. Hij begon zijn carrière in 1977 als presentator van een sportprogramma op de radiozender RIAS Berlin.

Maar helaas heb ik op 25 december, zoals je in mijn dossier kunt lezen, sinds meer dan eenentwintig jaar altijd iets anders te doen. Kerstmis is precies het feest van de geboorte van het kind en verjaardagen willen gevierd worden. Dus blijft mij niets anders over dan je een paar vriendelijke Kerst- en Nieuwjaarswensen te sturen.

Ongeveer een half jaar geleden sloop je mijn tot die dag avontuurlijke kleine familie binnen. Het was een, ik wil het een keer voorzichtig zeggen, met bloedstollende dreigementen afgedwongen adoptie. Sindsdien heb je ons verrijkt met de ARGE-familietak, waarover jij heerst en ik moet bekennen, wat ik vroeger als avontuurlijk heb beschouwd, komt mij, sinds jij ook aan boord bent, mij bijna saai voor. Mijn vrienden hebben je een heel toepasselijke bijnaam gegeven. "Vadertje Grauw", dat is toch roerend – of niet? En nu dat het op Kerstmis af gaat en families samenkomen ...

Nu, zoals je weet, misschien ook wel uit eigen ervaring, kruipen families op feestdagen graag bij elkaar. Eerste Hulp artsen kunnen daar een kerstlied over zingen. Om te voorkomen dat dit met ons gebeurt, bied ik u als eerste moeder in dit nu ARGE en daarmee onvoorspelbaar geworden gezin, weliswaar mijn allerhartelijkste kerstgroeten aan, maar helaas kan ik je niet

uitnodigen.

Je zult begrijpen, dat ik onaangename botsingen tussen de afzonderlijke gezinnen (het oorspronkelijke kerngezin, het gezin van de vader, van de halfzus, verschillende familieleden van de geliefde, de ARGE-tak en wie zich er verder nog bij aan wil sluiten) per se wil vermijden, want uiteindelijk zal ik de chaos, die je weer kan aanrichten, moeten bezuren. Mocht je ons evenwel een geschenk in de vorm van een kerstgratificatie willen geven, dan ken je mijn rekeningnummer.

Tja, en dan staat natuurlijk het nieuwe jaar voor de deur en ik wens jou een zgn. vrolijk, nieuw jaar. Men zegt dat rond de jaarwisseling gewoonlijk. Maar omdat we elkaar nu al heel goed kennen, weet je dat zulke frasen mij eigenlijk niet liggen en dus wens ik je domweg met mij een hilarisch, nieuw jaar, volgens het motto: lustig strijden we verder en natuurlijk win ik. Punt!

Op dit moment draaien mijn creatieve ideeën wat dat betreft op volle toeren. Herinner je je die tijd nog, toen we allebei nog erg jong waren en niet alleen maar jong aan de goede kant van de 50-plus generatie, dus ongeveer 25 jaar geleden, je had destijds een heerlijke strijdkreet “Vrouwen aan de macht, berooft mannen van hun kracht“. Ik ben er heel zeker van, dat je ons het bewijs gaat leveren, dat deze leuze vandaag de dag nog steeds niets van haar relevantie verloren heeft.

In het Duits rijmt het mooi „ Frauenpower macht Männer sauer “, je zou het kunnen vertalen als “Vrouwen aan de macht, beroofd mannen van hun kracht (en daar zullen ze heel erg boos om worden!)”

Nu heb je namelijk niet meer alleen met mij te maken, maar ook met een andere vrouw en die weet van wanten, die is goed op de hoogte. Die kent alle juridische haarkloverijen in jouw Dienst en als we dat met mijn creatieve talent combineren ... dan heb je eigenlijk geen enkele kans meer om niet boos te worden, tenzij je er zelf een mooie kleine Zen-oefening van maakt. Zen en de kunst, de vrouwen te ...

Maar nu al een vooruitblik op onze strijdpunten voor het nieuwe jaar:

Stel dat mijn jeugdige geliefde volgend jaar bij mij zou intrekken en we in zonde zouden samenhouden, dan zou hij behoren tot mijn behoeftegemeenschap. Ik zou dan 351 euro van je krijgen, wat echt alleen

de uitslag.

Ik ben heel benieuwd en verheug me op een nieuw creatief jaar met jou.

Betreft: "wee o wee"
- een maatregel

Mijn liefste Valentijn,

Kan het zijn dat mijn fictieve taart je niet gesmaakt heeft of dat het idee van mijn jeugdige minnaar je lelijk opgebroken is? Of zijn het alleen maar al die goede bedoelingen die je je voor het nieuwe jaar voorgenomen hebt?

Mijn zo vriendelijke arbeidsbemiddelaar, één van je weinige werknemers die nog steeds in het bezit is van gezond verstand en humor, heeft jou en dus nu ook mij verlaten. Eerlijk gezegd, kan ik hem begrijpen. Hij wilde het nieuwe jaar gewoon heel positief beginnen. Maar ik begrijp niet, dat je me nu, in plaats van een jonge charmante arbeidsbemiddelaar, een nog jongere arbeidsbemiddelaarster toegewezen hebt. Een heel fraai meisje. Uitgerust met een heel kort minirokje, hoge hakken en daartussen prachtige lange benen waarmee ze over de oneindig lange gangen in je huis trippelt. Daarom noemden we dit soort schoenen vroeger immers ook "stropelschoenen" - niet waar? Deze nog zo volkomen cellulitisvrije benen, echt benijdenswaardig!

Het Duitse 'stöckeln' wil zeggen op schoenen met hoge hakken lopen, trippelen, wiebelen, stropelen, kortom in kleine pasjes rondstappen. Een oudere term voor (schoenen met) hoge hakken (palen?) kent de

vertaalster niet.

Om te laten zien dat zij niet enkel met haar benen kan imponeren is zij direct ijverig begonnen en heeft zij mij een maatregel opgelegd: sollicitaties leren schrijven, in een door jou gecertificeerd opleidingscentrum van het bedrijfsleven. Ik was aanvankelijk, wat bleef mij ook anders over, zeer benieuwd wat er op dit gebied zoal nieuw aangeboden wordt. Hippe sollicitaties zijn momenteel erg in de mode. Tenslotte willen personeelschefs ook wel eens verrast worden of iets te lachen hebben. Dus sollicitatiebrieven in een koekenpan voor een kok, sollicitatiebrieven geschreven op een paraplu voor een baan als verkoopster in een winkel voor buitenmode? Je ziet, Valentijn, mijn fantasie gaat weer met mij op de loop. Maar die bleek uiteindelijk volstrekt in het niet te vallen vergeleken met dat wat er in werkelijkheid geboden werd.

Dag 1: voorstellingsrondje

Rechts van mij een al wat oudere Kazak, die net was vrijgelaten uit de gevangenis en die nu met jouw hulp opnieuw ingevoerd moet worden in het echte leven in ons land. Links een jonge Turk, die na zijn militaire dienst in Turkije met jouw hulp nu eindelijk eens een goede opleiding wilde volgen. Volgens hem zijn namelijk op de Turkse arbeidsmarkt de in Duitsland opgeleide landgenoten zeer gewild.

De [Kazachen](#) zijn een ongeveer 15 miljoen mensen tellend Turkssprekend volk, dat voornamelijk woont in het Noord-Centraal-Aziatische land Kazachstan.

Tegenover mij zitten nog vier andere knullen, kerels, manspersonen. Wat een aanbod! Drie weken lang als enige vrouw onder deze zes mannen. Maar waarom kan ik mij daar niet echt op verheugen? Ben ik verwend en kan ik niet kiezen of ontbreekt het deze heren gewoon aan galante manieren?

In de volgende drie en een half uur leer ik dan daadwerkelijk met behulp van Powerpoint en de modernste onderwijstechnieken, dat op een sollicitatiebrief een afzender, een adres, een datum en een handtekening moeten staan. Dus

niets geen creatieve sollicitatie of iets wat daar op lijkt.

's Middags een nieuwe docent, die blijkbaar vond dat hij zijn taal aan de mannen die daar voor hem zaten moest aanpassen. Voor sommige van de deelnemers was dat misschien de normale alledaagse omgangstaal. Anderen vinden het misschien 'cool', om eens onconventioneel aangesproken te worden. Maar voor mij, lieve Valentijn, is het - ik zal je hoffelijk de details van het gezegde besparen – schuttingtaal. Dus zelfs de docent bleek geen fatsoenlijk heerschap!

Van deze qua taal zo "talentvolle", doch zonder scrupules zijnde docent leer ik dan in de volgende drie uur, dat je voor een online sollicitatie een serieus e-mailadres nodig hebt. Dus niet muizebeertje op hitsigpopje.de, beter is wellicht naam(@Provider.de).

[Mausebär](#) is niet alleen een koosnaampje tussen geliefden in Duitsland, maar ook voor baby's, zowel jongens als meisjes. Het staat voor liefdevol en zoet en groot en gezellig.

Het kan echter niet ontkend worden: De eerste variant zou in een baan in de rosse buurt, dat immers een aantal jaren geleden gelegaliseerd werd, en dat nu mogelijk ook binnen je ambtsbevoegdheid valt, zeker een goed resultaat opleveren. Natuurlijk met niets aan de verbeelding overlatende foto's als bijlage bij de sollicitatiebrief.

Ik heb nu echter eerst een afspraak bij de tandarts nodig. Om bij deze conversaties niet steeds uit m'n vel te hoeven springen, blijft mij namelijk niets anders over, dan heel vaak in het tafelblad te bijten. Je kan niet voortdurend in woede uitbarsten, want zulke explosies kunnen vandaag de dag gemakkelijk als terrorisme uitgelegd worden.

Valentijn, is 'maatregel' eigenlijk niet verwant aan 'de maat nemen'? Ik heb nog dezelfde dag als paspop bij een bekend modebedrijf gesolliciteerd. Het sollicitatiegesprek of liever gezegd, het meten van mijn maten, was zeer interessant. Er liepen enkel mensen met meetlinten om mij heen.

Is 'maatregel' eigenlijk niet verwant aan 'de maat nemen'? In het Duits is dit gedachtensprongetje duidelijker, vergelijk: Maßnahme – Maß nehmen.

Elke centimeter telde, want tenslotte zou het de verkoop niet erg bevorderen, als men een vrouw zoals ik in een magermodeloutfit zou steken. Ik ben nu zeer benieuwd of mijn maten hen bevallen zijn en ik die betrekking krijg. Voorzichtig zei men al, dat ze niet overal overeenkwamen met de ideale maat. Op sommige plaatsen vallen ze net tussen de standaardmaten in.

Mijn nieuwe arbeidsbemiddelaarster redde mij op grond van mijn snelle sollicitatie-initiatief welwillend van de volgende twintig dagen van je verbluffende educatieve maatregel. Maar ik betreur nu ten diepste de arme belastingbetaler die ook de mij kwijtgescholden dagen van je hooggekwalificeerde nascholing moet betalen.

Tot slot moet ik je toch nog iets zeggen: alle voorstellen voor een beroepsgerelateerde bijscholingscursus, die ik mijn nieuwe arbeidsbemiddelaarster gedaan heb, heeft deze van de hand gewezen met de opmerking, dat men de kosten daarvoor niet kan afwentelen op de belastingbetaler. Al deze bijscholingen vinden namelijk in opleidingsinstituten plaats, die door jou niet gecertificeerd zijn. Waarom eigenlijk niet?

Ja, Valentijn, ik voorzie, dat we in het nieuwe jaar weer samen een hele hoop plezier gaan beleven.

Wat dacht je van:

Je Maximiliane@Valentijn.de?

Betreft: "O"

– help

De meest aangename openbare ruimte van onze stad O is voor velen het stoom- of wellnessbad, maar bovenal is dat het attractiebad. Aan de verleiding om op deze plek handelingen ter ontspanning uit te voeren, kan een burger van stad O geen weerstand bieden.

In het kruidenstoombad zagen zij elkander nog niet, vermoedden elkaars aanwezigheid niet. Twee parallelle universa nog door nevel barmhartig versluiert.

Maar bij het Banja-ritueel staan ze dan des te onverwachter tegenover elkaar – precies zoals God ze geschapen heeft. Valentijn was voor het eerst, sinds hij Maximiliane kende, heel blij dat er geen bureau tussen hen in stond, want de naakte feiten aan beide zijden zouden dan in de documenten en in de huiscomputer van zijn ARGE-dienst immers tot onbeheersbare verwarringen geleid hebben. Zo precies wilde zijn ARGE het toch ook niet weten. Bovendien was hij ook maar een man en een bureau zou het wonderbaarlijke schouwspel wellicht in de weg gestaan hebben.

Het Banja-saunaritueel is een oude Russische traditie waarbij de deelnemers zichzelf of elkaar met berkentakken slaan om de bloedsomloop te stimuleren. Hier een voorbeeld op YouTube.
--

Een genotvol gekreund "O" was van beiden te vernemen, want het werd heet, zeer heet zelfs. De thermometer stond op 90 graden, ze sloegen zich met berkentakken tot ze rood waren, ze stortten zich met doodsverachting in het ijsbekken. Ter afsluiting bood men hen een wodka aan en uiteindelijk lagen ze heel vredig op het waterbed. Met een glimlach ontspanden ze zich en beiden gaven zich over aan dromen over een betere toekomst.

Misschien ging Valentijn Graumann een wondermooi licht op, misschien realiseerde Maximiliane Wonder-Licht zich dat achter een grijze, troosteloze man ook een droomman schuil kan gaan ...

PS : O, hoe verleidelijk! O, wat bedrieglijk!

Of Maximiliane en Valentijn hun schermutselingen in de toekomst blijven uitvechten op kantoor of dat ze deze naar de dansvloer verleggen, om zo in een paar jaar de kampioenstitel in Tango Argentino te winnen, of zij samen de tragikomedie naar hun thuisomgeving verplaatsen en gelukkig worden in een hulpbehoefstig bijstandsgezin of op een dag toch maar met stille trom uit elkaar gaan, laat de schrijfster aan de fantasie van de lezer over.

[Hier](#) een YouTube filmpje met de Duitse finalisten van Tango Argentino 2011 Torsten Thiele en Viktoria Baumann.

Misschien staat het ook in de sterren geschreven.

Charade

“When we played our charade
we were like children posing,
playing at games, acting out names,
guessing the parts we played.
Oh, what a hit we made,
we came on next to closing;
Best on the bill,
lovers until love left the masquerade ...”

(Titelsong van de Film „*Charade*“, Tekst & Muziek van Johnny Mercer & Henry Mancini)

Volgens Van Dale betekent het woord ‘charade’ - *schertsvertoning, poppenkast, lettergreepraadsel*; een gezelschapsspel waarbij de deelnemers lettergrepen of een woord uitbeelden en de omstanders deze moeten raden.

De Nederlandse vertaling gaat ongeveer zo:

O, een vertoning!

“De dagen dat we onze woordraadsels speelden
waren we als kinderen, die zich voor deden
als woorden, woorden uitbeelden, woordspelletjes,
raden van de rollen die we speelden.
Oh, wat hadden we een succes,
we dansten door tot sluitingstijd;
De sterren van het programma,
liefhebbers tot de liefde de voorstelling verliet ...”

Zie voor een bespreking van de film [hier](#) en de gezongen tekst [hier](#).

Betreft: "O"

- een toegift! En nu wordt het menens in dit theater

"Oh, mijn hemel!"

Beschrijving van een daadwerkelijk ingediende aanvraag voor een werkloosheidsuitkering.

Feiten en dus niet aan de verbeelding van de schrijfster ontsproten.

Hier een overzicht van formulieren nodig voor het aanvragen van een werkloosheidsuitkering in Duitsland.

- Bij de verwerking van de aanvraag waren betrokken:

1. de receptionist
2. iemand, die kopieën uitprint
3. de medewerkster, die de aanvraag in ontvangst neemt
4. de medewerkster, die de aanvraag voorbereidt
5. de medewerkster, die de aanvraag verwerkt
6. de medewerkster, die bezwaarschriften afhandelt
7. de teamleider
8. de directeur
9. de keuringsarts

- 30 kantjes grijsbruine aanvraagformulieren
- 1 folder met instructies op helderwit papier
- 11 grijsbruine pagina's met invulinstructies
- 24 pagina's voor de beschikking ook in grijsbruin
- 16 pagina's ander bedrukt papier toch ook in grijsbruin
- 28 kantjes bedrukt wit papier van de aanvraagster
- 1 besluit
- 3 wijzigingen op een besluit
- 3 bezwaarschriften

- 2 bijlagen bij een bezwaarschrift
 - 3 brieven van de directeur
 - 1 brief van de teamleider
 - 1 brief van de medewerkster, die de aanvraag verwerkt
 - 4 brieven van de medewerkster, die de aanvraag voorbereidt
 - 5 brieven van de medewerkster, die bezwaarschriften afhandelt
 - 2 brieven van de keuringsarts
 - 5 e-mails van de directeur
-
- 1 ingevuld vel papier voor de afdeling klantenreacties
-
- 3 brieven aan de medewerkster, die de aanvraag voorbereidt
 - 4 brieven aan de medewerkster, die bezwaarschriften afhandelt
 - 1 brief aan de medewerkster, die de aanvraag verwerkt
 - 1 brief aan de teamleider
 - 6 brieven aan de directeur
 - 1 brief aan een dame, die een gesprek weigerde
-
- talloze e-mails naar de directeur
-
- 2 gesprekken met de directeur en de teamleider
 - 1 gesprek met de directeur onder vier ogen
 - 2 gesprekken met de medewerkster, die de aanvraag in ontvangst neemt
 - 1 gesprek met degene die kopieën uitprint
 - 1 gesprek met de receptionist
 - 2 gesprekken met de arbeidsbemiddelaar
 - 1 geweigerd gesprek
-
- een gecrashte ARGE-computer, die de naam niet meer wilde vinden
-
- 2 gesprekken met een advocaat
 - 1 onderhoud bij een zelfhulporganisatie
 - 1 gesprek met de keuringsarts

- 1 bezoek van twee buitendienstmedewerkers, ook wel "tandenborsteltellers" genoemd
- een uur bijles over § 24 SGB II voor de directeur
- ontelbare werkuren van de kant van de aanvrager
- wellicht exact bepaalde werkuren door medewerkers
- ontelbare slapeloze nachten
- 2 nachtmerries
- 1 bijna-zenuwzinking met een grote tranenvloed
- 1 woedeaanval met wilde verwensingen
- 4 weken stressgerelateerde maagpijn
- daardoor twee dagen inkomstenderving van de bijbaan
- de een of andere fles wijn
- heel veel chocolade tegen de zenuwen
- heel veel ijs om af te koelen
- 1 cadeau, een boek, "*Generatie Dom. Hoe stom zijn wij eigenlijk?*", voor de directeur, maar dat helaas niet aangenomen werd
- een nagenoeg onvolbrachte pedagogische nascholing, waarbij de aanvrager als deelnemer iets had moeten leren, doch als docente gegarandeerd een beter figuur had geslagen
- 20 sollicitaties op aangeboden vacatures voor muzieklerares en -pedagoge
- 1 sollicitatiegesprek
- 4 afwijzingen
- 2 sollicitaties, die in portefeuille gehouden worden, eventueel voor later
- van de rest niets meer gehoord
- ook niet van door de Dienst bemiddelde arbeidsplaatsen
- doorlooptijd van de aanvraag: na 5 maanden nog lang niet afgesloten

- goedkeuringsperiode van de aanvraag: 6 maanden en daarmee te overzien
- 1 procedure voor het Sociaal Gerecht

Meer informatie over een sociale rechtbank in Duitsland is [hier](#) te vinden.

- 1 teruggetrokken procedure voor het Sociaal Gerecht, omdat de krachten om het te doorstaan, niet meer opgebracht konden worden
- 1 gesprek met een afgevaardigde van de Groenen in de Bondsdag, die een volslagen gebrek aan inzicht toonde voor het failliet van hun rampzalige beleid

... en wat zit er voor mij in het vat!?

... *und unterm Strich zähl ich!* Is de [reclameslogan](#) van de Postbank, een Duitse kredietinstelling.

Literatuuroverzicht voor geïnteresseerden voor en achter de balies van deze republiek

Wolf Schneider, *Wörter machen Leute – Magie und Macht der Sprache* [Woorden maken Mensen – Magie en Macht van Taal], R. Piper & Co Verlag, München Zürich, 1976.

C. S. Lewis, *Dienstanweisung für einen Unterteufel* [Brieven uit de Hel], Herder Spektrum, Bd. 5102, Herder Verlag, Freiburg im Breisgau, 1996.

Sebastian Brant, *Das Narrenschiff* [Het Narrenschip], in 1494 in Bazel gepubliceerd, Philipp Reclam Jun., Stuttgart, 1968.

Stefan Bonner, Anne Weiss, *Generation Doof. Wie blöd sind wir eigentlich?* [Generatie Dom. Hoe stom zijn wij eigenlijk?], Verlagsgruppe Lübbe GmbH & Co. KG, Bergisch Gladbach, 2008.

Das Ehe- und Familienrecht vor 1976, samt Ausführungsbestimmungen [Het huwelijks- en familierecht vóór 1976, met inbegrip van de uitvoering van regelgeving].

Das Grundgesetz der Bundesrepublik Deutschland [de Grondwet van de Bondsrepubliek Duitsland].

Leo Lionni, *Frederick*, Middelhaue Bilderbuch, Köln, 1967.

Wolfgang Hars, *Nichts ist unmöglich! Lexikon der Werbesprüche* [Niets is

onmogelijk! Woordenboek van reclameslogans], Piper Verlag GmbH, München, 2001.

Der Brockhaus multimedial [Brockhaus Multimediaal], Bibliographisches Institut & F. A. Brockhaus AG, 2004.

Arbeitslosenprojekt TuWas (Hrsg.). *Leitfaden zum Arbeitslosengeld II* [Werkloosheid project TuWas (ed.). Handleiding voor Werkloosheidsuitkering], Fachhochschulverlag Frankfurt am Main, 2008.

en voor degenen die geen voorliefde hebben voor grijze tekst op grijs papier:

Der paritätische Gesamtverband (Hrsg.). *Arbeitslosengeld II* [Het Paritaire Samenwerkingsverband (ed.). Werkloosheidsuitkeringen II], Verlag C.H. Beck, München, 2008.

Johann Wolfgang von Goethe, *Faust – Eine Tragödie* [Faust – een Tragedie]. Verschenen in 1808.

Egon Friedell, *Kulturgeschichte der Neuzeit. Die Krisis der europäischen Seele von der Schwarzen Pest bis zum Ersten Weltkrieg* [Culturele Geschiedenis van de Moderne Tijd. De Crisis van de Europese ziel van de Zwarte Dood tot aan de Eerste Wereldoorlog], C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München, 2007.

En om naar te luisteren

Michael Ehnert, *Mein Leben* [Mijn Leven], Epische Stand-Up-Comedy.

Wolfgang Amadeus Mozart, *Die Zauberflöte* [De toverfluit].

Charade, titelsong van de film "*Charade*", tekst en muziek van Johnny Mercer & Henry Mancini.

Dankzegging

Ik dank Annegret Flöther
voor haar waardevolle ondersteuning
tijdens het indienen van een aanvraag,
voor de stimulerende gesprekken en
generieuze hulp gedurende
de werkzaamheden aan dit boek.

Tekst Achterflap

Maximiliane Wonder-Licht begrijpt de wereld niet meer. Alle fatsoenlijke burgerlijke waarden die voor haar haar leven lang vanzelfsprekend waren, worden plotseling met voeten getreden.

Het gaat mis volgens haar, omdat de rijken steeds rijker worden. Daarnaast, maar dat valt niet direct zo op, zijn er wetten opgesteld door een manager van seksreizen. De mooie praatjes van politici maken daar dan een verzorgingsstaat van. En aan het einde van de rit voert de bureaucratie die gewillig uit.

Ze maakt van Maximiliane een hulpbehoeftige klant en plotseling is haar leven een onoplosbaar probleem. Daarbij is het in de eerste plaats niet het weinige geld dat haar leven in chaos dompelt, maar het denken in sjablonen, de criminalisering, de waanzinnige controle en de daarmee samenhangende intimidatie.

Maximiliane Wonder-Licht verweert zich op haar geheel eigen manier volgens het motto: "De beste manier om de duivel uit te drijven, als hij voor de Schrift niet wijken wil, is hem te bespotten en uit te lachen, want verachting kan hij niet verdragen." (Maarten Luther)

Een prikkelende roman in brieven.